

Mare

Wandelen door het lab van Lorentz

Pagina 11

Leerlingen moeten alles met je kunnen delen, vindt Meester Bart

Pagina 3

Eindelijk begrijpelijke bijsluiters: plaatjes kijken voor het slikken

Pagina 7

Europees Hof voor de Rechten van de Mens trekt vaker aan de bel

Pagina 9

Echt democratisch is het niet

De universitaire verkiezingen door de ogen van internationale waarnemers

Beïnvloeding, intimidatie en schending van het stemgeheim – ervaren waarnemers zijn niet mild over de universitaire verkiezingen. Maar ze weten ook: de partijen kunnen nauwelijks anders. 'Dit is eigenlijk ontoelaatbaar.'

DOOR MARLEEN VAN WESEL 'Op het Maidanplein stonden uitgebrande tanks en barricades van autobanden en pallets. Voetpaden waren gesloopt om de klinkers te gebruiken als munitie', vertelt Casper Renting (23, antropologie). Drie jaar geleden ging hij als verkiezingswaarnemer naar Oekraïne, voor de Europese studentenreisvereniging AEGEE-Leiden. De AEGEE Election Observations zijn vooral gericht op het betrekken van jongeren bij internationale politiek, maar de eindrapporten worden daadwerkelijk naar overheden gestuurd.

Deze week zijn de universitaire verkiezingen in Leiden. Om te kijken hoe die verlopen, stuurde Mare Renting en andere ervaren verkiezingswaarnemers langs de faculteiten. Wat vinden zij van het democratische proces. En: voltrekt dat zich volgens de regels?

Het is ergrustig aan de faculteiten, constateert Renting. 'In Kiev was het bizar druk. Daardoor stemden mensen ook buiten het stemhokje. Maar kiezers uit Donetsk en de Krim moesten in een ander district en stemmen soms wel duizend kilometer reizen. Daar was de opkomst schandalig laag.'

'Het is hier altijd schrikbarend laag', zegt Sophie Tönjann (22, pedagogische wetenschappen) die voor studentenpartij ONS Leiden campagne voert bij Sociale Wetenschappen. 'Meestal zo'n twintig procent. Bovendien hebben veel grote studies nu tentamens.'

'Ongeveer de helft van de mensen die we aanspreken heeft al gestemd – of gebruikt dat als excuus om snel door te lopen', zegt Marijn de Jong (20, politieke wetenschappen) van de Christelijke Studentenfractie Leiden (CSL).

Ook bij Geesteswetenschappen zijn de tentamens begonnen. 'Hier is totaal geen aanloop', constateert Saramijn Luyken (22, geschiedenis) rond lunchtijd in een leeg Lipsius. Luyken is bestuurslid van AEGEE-Leiden en verwelkomde tijdens de Nederlandse verkiezingen van 15 maart een Europese delegatie van *observers*. 'Ze vonden het opvallend dat er hier niet op zondag wordt gestemd. En dat het gebeurt op grappige locaties, zoals het station of een museum.'

'De timing van deze verkiezingen is om het bot te zeggen: nogal ruk', vindt Schelte van

De Christelijke Studentenfractie Leiden werft dinsdagavond stemmen aan de bar van NSL. 'Iedereen zit thuis of in de UB.' Foto Taco van der Eb

Deventer (21, geschiedenis) die in het Lipsius staat voor de Lijst Vooruitstrevende Studenten (LVS). 'Het komt dus aan op onze online-campagne, terwijl mensen aanspreken effectiever is.' 'We staan hier ook voor de voorlichting', zegt Femke van der Meulen (24, klinische psychologie) die bij Rechten stemmen werft voor CSL. 'Meestal moet je eerst nog uitleggen wat de universitaire verkiezingen überhaupt zijn', zegt Waldemar Wolters (international studies) van de International Student Party (ISP), die alleen meedoet voor de faculteitsraad van Geesteswetenschappen.

ISP lokt stemmers met snoepjes, net als ONS. 'Onze kikkers zijn voor iedereen, niet alleen voor ONS-stemmers', zegt Sandra Putting (26, psychologie afgerond, nu rechtenstudent) in

het KOG. Alle kandidaten zijn gewapend met tablets en laptops, zodat overgehaalde kiezers meteen kunnen inloggen en stemmen. 'Het liefst hebben we dat ze dat meteen doen', zegt Putting. 'Thuis komt het er vaak niet meer van.'

'Echt democratisch is dit niet', vindt Isabel Lauhenapessy (20, rechten en international studies). 'Het is nodig voor de bekendheid van de UR, maar als je onderweg naar de collegezaal vier keer wordt gevraagd om te stemmen, in ruil voor een lolly, krijg je wel een heel subjectieve uitslag.'

Lauhenapessy was voor AEGEE in Oxford tijdens het Brexit-referendum. 'Daar wordt er niet om je ID gevraagd, maar alleen om je naam en je adres. Iemand kán dus namens iemand anders stemmen, wat ook gebeurde.'

Ook opvallend: 'Voorafgaand aan het Brexit-referendum was er een periode waarin partijen zich stil moesten houden.' Volgens de Nederlandse Kieswet mogen er alleen op de verkiezingsdag zelf in het stemlokaal 'geen activiteiten ontplooid' worden 'die erop gericht zijn de kiezers in hun keuze te beïnvloeden.' Ook in Oekraïne golden alleen beperkingen op de verkiezingsdag. 'We moesten kijken of er niet meer werd geflyerd', zegt Renting. 'Hier, bij de UR-verkiezingen, loopt het juist heel erg door elkaar.' Sterker nog: campagnevoeren op de faculteiten mag zelfs alléén tijdens de verkiezingsweek.

> Verder lezen op pagina 5

Volgende week geen Mare

Vanwege Hemelvaart zal er volgende week geen krant verschijnen. *Mare* 30 komt uit op 1 juni. Mededelingen voor dat nummer moeten 30 mei binnen zijn.

Wie heeft de mooiste almanak?

Ook dit jaar belooft *Mare* de vereniging met de meest originele almanak met een fust bier. Inleveren voor 15 juni bij de redactie, Reuvensplaats 3, Leiden.

Scholieren steeds zwaarder gescreend

Steeds meer opleidingen willen scholieren intensiever testen om zo vast te stellen of zij wel geschikt zijn voor de studie. De universiteitsraad heeft kritiek.

Kamer in actie door bezorgde moeder

De moeder van een Leidse psychologie-studente die geen stageplek vond, heeft de Tweede Kamer ingeschakeld. Minister Bussemaker gaf vrijdag antwoord.

Bandirah Pagina 12

Pagina 4

Pagina 5

Geen commentaar

Snoepkikker

DOOR MARLEEN VAN WESEL 'Hè? Welke verkiezingen?' galmt deze week door de nagenoeg verlaten gangen van de faculteiten, waar veel studenten alleen nog komen voor tentamens.

Een echo: vorige week klonk diezelfde vraag nog vanaf een van de decentrale stembureaus, toen *Mare* alvast eens informeerde naar de deelnemende partijen voor deze universitaire verkiezingsweek.

Op de centrale verkiezingswebsite waren namelijk alleen de deelnemende partijen voor de universiteitsraad te vinden. Althans: achter twee links waren verschillende deelnemerslijsten te vinden. LVS, ONS, CSL en BeP volgens de ene. Volgens de andere ontbrak BeP. Hoewel juist die laatste lijst opdook in de vormgeving van de oude universiteitswebsite, was het toch de goede, bleek uit navraag bij het centraal stembureau.

Voor informatie per faculteit werden we doorverwezen naar een pagina met contactgegevens van de decentrale stembureaus. Doorklikken leverde afwisselend instant geopende mailtjes, contactpagina's op de universiteitswebsite en foutmeldingen op. Het resultaat van iets meer moeite, varieerde dus van 'Hè? Welke verkiezingen?', tot een auto-reply met 'This is not the correct e-mail adress. I am another person with the same name at Leiden University', tot zelfs een doorverwijzing naar de decaan *himself*, omdat het volgens een van zijn onderdanen 'niet zeker is of de decaan wel wil dat er in *Mare* komt te staan of de faculteit een personen- of partijenstelsel hanteert'.

Oké, oké, dit informatiedoolhof voerde ook langs reuzeaardige medewerkers en uiteindelijk wisten we heus wel een lijstje met deelnemende partijen bij elkaar te schrapen (al wachten we nog op het telefoontje van de LUMC-decaan).

Maar de (jaja, hypothetische) student die zich en-

kele dagen voor de verkiezingen al eens wilde verdiepen in de keuzes, was allang afgehaakt. Internationale studenten (van het hypothetische soort) kregen op de Engelstalige verkiezingspagina vorige week zelfs te lezen dat de verkiezingen in maart al waren geweest. Pas als je (oké, dit is niet eens hypothetisch meer) dan toch nog doorklikte naar 'Time schedule', bleek dat op de hoofdpagina per abuis de datum stond voor de kandidaatstelling.

Universiteitsmedewerkers die op de dienstraat wilden stemmen, kwamen maandagochtend in een inlog-loopje terecht. En nu, halverwege de verkiezingsweek, prijkt het opgeheven BeP nog altijd bovenaan de studentenpartijenlijst op de universiteitswebsite. Op de homepage staat trouwens helemaal niets over de verkiezingen. Klinkt knullig, maar er is zowaar sprake van verbetering: andere pagina's zijn nog gauw voorzien van een update en die medewerkers kregen al snel een tweede mail, met een werkende link. Gelukkig maar: de wet schrijft immers voor dat de universiteit haar medezeggenschapshit op orde heeft. In 2015 werd het instemmingsrecht op hoofdlijnen van de begroting ingevoerd, het goedmakertje voor de afschaffing van de basisbeurs, en dit jaar de Wet versterking bestuurskracht.

De kandidaten zelf zijn deze week niet te missen in de universiteitsgebouwen - ook omdat sommige faculteiten verder uitgestorven zijn, aangezien de verkiezingen tijdens de tentamens gepland zijn.

Maar de enkeling die in z'n haast om de tentamenzaal te verlaten, vergeet te liegen dat 'ie al gestemd heeft, en er eerlijk uitflapt: 'Hè, welke verkiezingen?', krijgt een snoepkikker aangereikt, gevolgd door een geduldige uitleg.

Iemand moet die steeds stevigere universitaire medezeggenschap immers serieus nemen.

Lassi 2017

Colofon

Redactie-adres Reuvenplaats 3, 2311 BE Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden
Telefoon 071-527 7272
Website mareonline.nl
E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl
De redactie is op vrijdag gesloten.
Opname circa 15.000
Hoofredactie
Frank Provoost frank.provoost@mare.leidenuniv.nl
Redactie
Vincent Bongers vbongers@mare.leidenuniv.nl
Bart Braun bbraun@mare.leidenuniv.nl
Anoushka Kloosterman a.s.kloosterman@mare.leidenuniv.nl
Marleen van Wesel h.g.van.wesel@mare.leidenuniv.nl
Susan Wichgers (stagiair) susanwichgers93@gmail.com
Medewerkers
Fernke Blommaert · Mattijn de Groot · Holger Gzella · Marit de Roij · Marlies Rothoff · Benjamin Sprecher
Fotografie Taco van der Eb · Marc de Haan
Illustraties Bas van der Schot · Bandirah · Silas.nl
Basisonwerp Roeland Segaar, Dokwerk Communicatie
Art direction en vormgeving Marcel van den Berg
Drukwerk Rodi Rotatiedruk, Broek op Langedijk
Advertenties Bureau van Vliet B.V.
Postbus 20 2040 AA Zandvoort
Telefoon 023 - 571 47 45
Redactieraad
Prof. dr. J.C. de Jong (voorzitter) · Prof. dr. F. Israel (vice-voorzitter) · Dr. Hans Vollaard (secretaris) · Maxim Allaart · Asel Arykbaeva · Joline Cramer · drs. Bart Funnekotter · Marlou Grobbon · drs. Malou van Hintum · mr. Folkert Jensma · Josephine Say · Prof. dr. Nico Schrijver
Jaarabonnementen
Een jaarabonnement op *Mare* loopt van september t/m juni. Belangstellenden kunnen *Mare* thuisgestuurd krijgen door €35 over te maken op IBAN NL68RAB00103257950 ten name van Universiteit Leiden (o.v.v. *Mare* en SAP-nummer 6200092091) en vervolgens een bevestigingsmail met daarin hun adres te sturen naar redactie@mare.leidenuniv.nl. Studenten betalen €25.
Ter controle graag in de bevestigingsmail ook het studentnummer vermelden.
Adreswijzigingen
Alleen schriftelijk met postwikkeltje.
Klachten en opmerkingen over de toezending van *Mare* 071-5277272.
Mededelingen voor het op donderdag verschijnende nummer moeten uiterlijk de voorafgaande donderdag 16.00 uur in het bezit van de redactie zijn.
ISSN 0166-3690

Column

Emotionele binding

De lange weg naar de professionele beoefening van een wetenschappelijk vakgebied wordt vaak niet alleen bepaald door de persoonlijke belangstelling voor specifieke verschijnselen van natuur of cultuur, maar ook door individuen die men tegenkomt en door kansen die zich toevallig voordoen. Daarbij moet men zich niet zuiver laten leiden door de hoogtepunten – de grote vragen over de wereld of de vooraanstaande prestaties van een beschaving – maar vooral kijken of men de alledaagse sleur volhoudt: het verwerken van secundaire literatuur, het steeds opnieuw doordenken van minieme detailvragen en het oliën van de methodologische gereedschappen.

Dat veronderstelt wel een sterke intrinsieke motivatie om niet lui, cynisch of oppervlakkig te worden, en ik vraag me soms af waar de nodige emotionele binding eigenlijk vandaan komt.

In presentaties en zelfs in het doodnormale onderwijs wordt iedereen geacht om het eigen veld met een aanstekelijke fascinatie als het aller-leukste te verkopen dat er is. Blijkbaar verwacht men van wetenschappers de intellectuele rijpheid van soappersonages en ziet daarbij over het hoofd dat het zonder een bui van afkeer en frustratie op zijn tijd onmogelijk is om een stap verder dan onszelf te zetten – en juist daarover gaat het.

De affiniteit met een bepaald vakgebied hoeft dan ook niet per se door de inhoud ervan te komen. Prof. Dr. Theodor Nöldeke (1836-1930) bijvoorbeeld, de grootste aramaïst van de negentiende eeuw, was een keiharde rationalist en had een ontzettende hekel aan de religieuze literatuur in het Syrisch (een vorm van het Aramees die opklom tot een van de hoofdtalen van het christelijk Midden-Oosten) die hij dagelijks urenlang bestudeerde om de ene filologische noot na de andere te kraken. Hij was alleen bij het Syrisch terechtgekomen omdat de universiteitsbibliotheek van Kiel, waar hij voor het eerst hoogleraar werd, door omstandigheden over een aanzienlijke collectie beschikte. Het andere extreem is veel zeldzamer: Nöldekes even bewaam generatiegenoot Gustav Bickell (1838-1906), van hoogprotestantse huize, werd, pas gepromoveerd, bij het bestuderen van handschriften met Syrische theologische hymnen zo gegrepen door de historische doorwerking van

de kerkelijke overlevering dat hij zich tot het katholicisme bekeerde en tot priester liet wijden.

Ik begrijp beide reacties, maar wat mij zelf aan mijn vak bindt, is uiteindelijk een bepaalde manier van redeneren en de aansluiting bij een academische traditie: het ontginnen van moeilijk toegankelijke, ambigue bronnen; het streven naar de beste mogelijke uitleg ervan; het door methode en gevoel geschoolde oordeel; het verband van de conclusies met overkoepelende historische of taalkundige vraagstukken; en het verdedigen van de eigen argumentatie.

Ook vaardigheden verwerft men immers voornamelijk door mee te lopen met iemand die zijn of haar vak beheerst, onafhankelijk van het onderwerp. Ik beveel gevorderde studenten dus altijd aan om vooral colleges te volgen bij mensen die echt iets te vertellen hebben, waarover dan ook.

De emotionele binding aan een institutie echter zit hem voor mij niet in een hypocriete *corporate identity*, die voortdurend celebreert hoe geweldig de eigen instelling toch is, maar in studenten die oprecht willen leren wat men zelf te bieden heeft. Daarentegen lijkt de diepere betekenis van een groot deel van de organisatiekant uitsluitend erin te liggen om materiaal te leveren voor een artistieke verwerking. (Zoals een ooit te schrijven boek *Brieven uit Leiden*; vermoedelijk zonder uitgebreide bedverhalen – in mijn geval geldt eerder met T.S. Eliot: 'I read, much of the night, and go south in the winter' – maar een verslag van het een of andere dienstgesprek bevat al genoeg perverse hardcore.)

De enige die systematisch aan de hoognodige overstap van de 'professionele' naar de geliefde universiteit werkt, is de schattige beer die weleens op charmante foto's van de afdeling Voorlichting verschijnt. Zelfs als hij slechts een klein vakgebied met amper studenten beoefent, zoals de arctologie, en met zijn onderzoeksvorstel over hoe je honing nog lekkerder maakt tot nu toe nog niet in de prijzen gevallen is: door de dagelijkse botheid te versoepelen, vervult hij een absoluut cruciale rol.

HOLGER GZELLA is hoogleraar Hebreeuwse en Aramese taal- en letterkunde

Mensen

Bij mij kun je alles kwijt

Meester Bart spreekt op de Museumnacht

Bart Ongering (36) is docent Engels en bekend van zijn blog 'Meester Bart'. Vrijdag vertelt hij tijdens de Museumnacht Leiden waarom hij niet 'alleen maar lesjes afdraait'.

U bent inmiddels gestopt met uw succesvolle blog. Waarom?

'Als mensen op straat tegen je zeggen: "Hé, u bent die meester van die grappige opmerkingen van leerlingen", wordt het tijd om wat anders te gaan doen. Het was heel leuk, maar het is mooi geweest. Het blog genereerde heel veel aandacht en gaf me een platform, maar ik heb meer te vertellen en wilde me ontwikkelen als schrijver.

'Ik heb een column in *Trouw* over onderwijs. Daar verwerk ik ook ervaringen van leerlingen in. Er staat ook een roman in de steigers die overigens helemaal los staat van de onderwijswereld.

'Ik sta nog vierenhalve dag per week voor de klas, dus ben vooral nog steeds met veel plezier meester Bart. En soms plaats ik nog een uitspraak op Facebook of Twitter. Zo hoorde ik op het schoolplein onlangs nog een opmerking van een leerling: "Ik stress een beetje omdat ik geen stress om mijn examens voel."

Heeft uw status als bekende Nederlander invloed op dat werk?

'Nee, hoor. Ik loop echt niet als een of andere beroemdheid door de gangen. Uiteraard kennen veel

'Ik loop echt niet als een of andere beroemdheid door de gangen van de school.' Foto Maarten Steenvoort

leerlingen mij, maar dat komt vooral omdat ik alweer negen jaar op de Open Schoolgemeenschap Bijlmer werk. Ik heb les gegeven aan broers en zussen van leerlingen die nu bij mij in de klas zitten. Veel van hen weten wel wat ik verder doe, maar ze zijn meer met zichzelf bezig dan met mij. Zo hoort het ook.'

Was u altijd al van plan om leraar te worden?

'Zeker niet. Toen ik slaagde voor mijn mavo, was nog meer tijd op school doorbrengen wel het laatste waar ik zin in had. Ik begon een zoektocht naar wat ik wilde met mijn leven, maar het onderwijs zit wel in de genen. In mijn familie zit-

ten best veel docenten. Mijn oom bijvoorbeeld, en hij vroeg: "Is het toch niet wat voor jou?" Dat bleek uiteindelijk toch zo te zijn.'

Wat is uw geheim?

'Ik zeg tegen leerlingen dat zij alles met mij kunnen bespreken. Ze kunnen met al hun problemen bij mij

terecht. Het is belangrijk dat een docent meer is dan een persoon die een les afdraait. Ik heb geleerd van mijn eigen traumatische ervaring: je moet openstaan voor je leerlingen. Mijn moeder overleed aan kanker toen ik veertien was, daar had ik het heel moeilijk mee. Op school waren er twee docenten aan wie ik mijn verhaal kwijt kon. Dat was heel belangrijk.'

De discussie over de feminisering van het onderwijs is weer opge-laaid. Wat vindt u daarvan?

'Dat is een van de onderwerpen die aan bod komen op de Museumnacht. Ik snap dat het belangrijk is om ook mannen naar het onderwijs te trekken. Maar het gaat er vooral om goede docenten voor de klas te krijgen. Het maakt niet uit of dat nou mannen of vrouwen zijn. Ik hoor nooit van mijn leerlingen dat zij op de basisschool liever een meester dan een juf hadden gehad. Het speelt gewoon niet zo.

'Er zitten ook enorme vooroordelen in die wervingsacties gericht op mannen. Die zijn stoer en stoeien met de leerlingen, dat is dan vooral belangrijk voor jongens. En: een man laat zien dat hij de baas is in de klas. Allemaal van die genderclichés. Alsof een man zich niet gevoelig en kwetsbaar kan opstellen. Onzin.'

DOOR VINCENT BONGERS

Museumnacht Leiden

A.L.S.V. Quintus
19 mei, diverse locaties
€ 13,50/8,50 met LUF-pas

Frutti di Mare

Gratis alcohol! Onbeperkt champagne!

DOOR SUSAN WICHGERS 'Blowfish! James Bond! Broken toaster!' In het midden van een kring wijst een acteur steeds iemand anders aan, die meteen transformeert in respectievelijk een ballonvis, agent 007 of een kapotte broodrooster. Hoe? In het geval van de broodrooster verandert de aangewezen persoon in de boterham en vormen de directe burens het apparaat eromheen. De boterham springt snel op en neer alsof hij vastloopt.

'Het gaat om de reactietijd', legt Catrin Simons (28, assistent-regisseur) uit. 'Sommige opdrachten zijn standaard, soms verzinnen ze zelf iets.'

Het is de warming-up voor de repetitie van de Leiden English Freshers, een toneelgroep die ooit begon om eerstejaars Engels te laten kennismaken met theater. Inmiddels zijn ze uitgegroeid tot een groep van veertig man, met studenten van alle studies. Er zitten ook wat werkenden tussen.

Twee avonden per week oefent de groep in de kelder van het Lipsius voor hun opvoering van *The Great Gatsby*. 'Daarna gaan we meestal nog ergens borrelen', vertelt Mireille Markus (20, Russische taal en cultuur). 'We kunnen allemaal goed met elkaar opschieten. Zeker na het repetitieweekend ontstaat er een echt groepsgevoel.'

'Okay guys, maak nu met je heupen de minst aantrekkelijke cirkels ooit.' Op instructie van Simons draaien de acteurs braaf grote rondjes. Als alle gewrichten los zijn, volgen er nog wat kapotte-broodrooster-achtige spelle-

'Okay guys, maak nu met je heupen de minst aantrekkelijke cirkels ooit.' Foto Taco van der Eb

tjes zodat iedereen goed in hun rol zit. Daarna kan het echte repeteren beginnen. Vandaag staan er drie scènes op het programma: het feest van Gatsby, het auto-ongeluk en de hotelsceïne.

Op het feest dansen de acteurs op

jazzmuziek uit de jaren 20, terwijl ze zich afvragen wie nou toch die mysterieuze gastheer Gatsby is. Van Simons mag het allemaal wel wat uitbundiger: 'Beeld je in: je bent op een chique feest met gratis alcohol! Onbeperkt cham-

pagne! Daar kunnen de acteurs duidelijk wat mee. Een aantal drinkt een glas vol denkbeeldige champagne in één teug leeg en het geluidloze gelach wordt enthousiaster.

Erg lang duurt de feeststemming

niet: het is tijd voor dood en verderf. Met een felle lamp en het geluid van piepende remmen bootsen ze een auto-ongeluk na, waarbij er ook een dode valt. 'Denk eraan dat je het publiek constant herinnert aan het feit dat er een lijk op de grond ligt. Dat kokhalzen werkte erg goed de vorige keer.'

Jacopo Griggio (28, software-ontwikkelaar) moet de man van het slachtoffer geruststellen na het ongeluk. Terwijl de man langzaam krankzinnig wordt, moet Griggio wanhopig proberen om oogcontact te maken en antwoord te krijgen op zijn vragen. Simons onderbreekt de scène keer op keer: het is steeds niet goed genoeg. 'Een scène zo vaak opnieuw moeten doen kan wel frustrerend zijn', vertelt Yselle van der Maas (19, Engelse taal en cultuur). 'Maar als het eenmaal wel lukt, denk je: YES!' Ze zit samen met een paar anderen langs de kant met een laptop op schoot. 'Tijdens een repetitie heb je soms lang niks te doen als je niet in een scène speelt. Dan kun je even studeren.'

'Zelfs het lijk houdt het op een bepaald ogenblik niet meer uit, en herrijst even uit de dood om haar benen te rekken. Maar het is het wachten waard, vindt Griggio. 'Met een groep zoiets neerzetten voelt goed. Als je het podium op loopt en het publiek naar je kijkt, voel je de adrenaline. Dat is het allerbeste.'

Leiden English Freshers, *The Great Gatsby*, Theater Ins Blau, 26 & 27 mei, €12 (studenten €10)

Nieuws

Gevraagd: landingsplan

De universiteitsraad wilde meer informatie over de inrichting en het gebruik van het Wijnhavencomplex in Den Haag, en kreeg drie bouwtekeningen zonder uitleg van het college van bestuur. Dat is niet voldoende, vindt de raad. De studies in Den Haag groeien hard. De universiteitsraad vraagt zich af of de Wijnhaven wel groot genoeg is om de toestroom van al die studenten en medewerkers op te vangen. De raad wilde dan ook het zogeheten 'landingsplan Wijnhaven' ontvangen. 'Ik heb er twee keer om gevraagd en nu krijgen we drie bouwtekeningen zonder enige toelichting', zei Alderik Oosthoek van studentenpartij ONS Leiden tijdens de raadsvergadering vorige week.

Gaybrapad-symposium

Het COC heeft de sprekers bekendgemaakt van het symposium, dat de belangenvereniging met ALSV Quintus organiseert. Dit zijn onder andere Tolga Güneri, bestuurslid van de Plaatselijke Kamer van Verenigingen, die in gesprek gaat met oud-Quintusvoorzitter Mikkel Juffermans over zijn *coming-out*. Het evenement is ontsprongen uit het veelbesproken ontgroeningsincident, waarbij een eerstejaarsdispuut van Quintus een regenboogkleurig 'gaybrapad' overschilderden en een Hitlergroet deden. Het heeft als naam 'Verschillen verbinden', en is gratis toegankelijk. Inloop is vanaf 19.30. Locatie is Quintus, Boommarkt 5a.

Studentenwoningen

In opdracht van DUWO is deze week de bouw van een nieuwe woontoren met studentenwoningen gestart aan het Leemansplein in Den Haag, vlakbij station Hollands Spoor. Er komen 481 studio's in met een eigen keuken en badkamer, die ongeveer 340 euro per maand gaan kosten. Verder krijgen de toekomstige bewoners drie liften, gemeenschappelijke ruimtes, een wasserette en een overdekte fietsstalling in het gebouw. Op het dak komen zonnepanelen en de woningen worden verwarmd door stadsverwarming. In studiejaar 2018/2019 komen de studio's beschikbaar. Naast de toren komen nog twee andere gebouwen te staan met startersappartementen.

Vindicat-lid vervolgd

De 24-jarige Groningse student die afgelopen najaar op het hoofd van een aspirant-lid zou hebben staan, wordt vervolgd door het Openbaar Ministerie (OM). Hij wordt verdacht van zware mishandeling, die zou hebben plaatsgevonden tijdens de ontgroening van Vindicat. Het slachtoffer heeft daarbij ernstig letsel opgelopen. De verdachte is nog steeds welkom op de vereniging. 'Als hij een straf krijgt, kijken we opnieuw naar de kwestie,' zei voorzitter Stijn Derksen tegen RTV Noord.

Schaffer gastschrijver

Alfred Schaffer is vanaf september de nieuwe gastschrijver van de Universiteit Leiden. De Arubaans-Nederlandse dichter, nu werkzaam als lector Nederlands aan de universiteit van Stellenbosch in Zuid-Afrika, wil studenten leren hoe experimentele vormen van poëzie ingezet kunnen worden om over politiek te praten. Op 2 november houdt Schaffer de Albert Verwey-lezing. Het gastschrijverschap, dat een samenwerking is met NRC-Handelsblad, is sinds 1985 een traditie op de Universiteit Leiden. Eerdere gastschrijvers waren, onder andere, Gerard Reve, Joost Zwagerman, Anna Enquist, en Arnon Grunberg.

Speld voor Cohen

Hoogleraar klinische farmacologie Adam Cohen heeft woensdag de Gouden Speld van de stad Leiden gekregen. Cohen is hoogleraar aan het Leids Universitair Medisch Centrum en aan het farmacologie-instituut van de Universiteit Leiden, maar vooral de baas van het Center for Human Drug Research. Dat centrum voor geneesmiddelenonderzoek bestaat dit jaar dertig jaar, en bij de viering daarvan kreeg Cohen zijn onderscheiding.

Kritiek op zware matching

College moet openheid geven over plannen

Steeds meer opleidingen willen scholieren intensiever testen om zo vast te stellen of zij wel geschikt zijn voor de studie. De universiteitsraad heeft kritiek op deze verplichte zogeheten matchingsprocedures.

DOOR VINCENT BONGERS De universiteit gebruikt al een tijdje een vragenlijst om in te schatten of aankomende studenten wel passen bij de opleiding die ze op het oog hebben, maar deze studiekeuzecheck is niet verplicht.

Een aantal studies vindt dit systeem niet voldoende en wil een verplichte en zwaardere matching invoeren.

De universiteitsraad besprak vorige week maandag voorstellen van politicologie, sterrenkunde en na-

tuurkunde om scholieren verplicht een zwaarder matchingstraject te laten doorlopen.

Een groot probleem bij sterren- en natuurkunde is het wiskundenniveau van de eerstejaars. Dat schiet vaak tekort, waardoor de uitval relatief hoog is. Dat is uiteraard vervelend voor student én studie.

De opleidingen willen proberen om scholieren die niet goed genoeg zijn in wiskunde buiten de deur te houden.

Verder willen deze twee studies dat scholieren een online cursus volgen, waardoor ze een beter beeld krijgen van wat hen te wachten staat. Ook sturen de aankomende studenten nog een 'motivatiebrief met zelfreflectie' naar de opleidingen - een heel pakket aan maatregelen dus.

Scholieren afwijzen aan de hand

van matching is overigens niet toegestaan, maar iemand met klem afraden om de studie te volgen mag wel.

De kritiek van de universiteitsraad spitst zich niet zozeer toe op de plannen van de opleidingen. Het punt is dat die worden gepresenteerd als pilot, en daar lopen er al een paar van op de universiteit.

De raad heeft met 'enige verbazing kennis genomen van het voorstel om de pilot verplichte matching uit te breiden', zei Bart van der Steen van personeelspartij FNV Overheid tijdens de vergadering.

'Aangezien de resultaten van de vorige pilot- verplichte matching bij psychologie, biofarmaceutische wetenschappen en security studies- nog niet zijn geëvalueerd. Bij de volgende vergadering komen er dan misschien weer drie studies bij,

en daarna weer drie. We hebben tijdens de commissievergadering ook wel van een ambtenaar begrepen dat het college van bestuur eigenlijk per 2020 verplichte matching universiteitsbreed wil invoeren. Nog afgezien van de vraag of de raad dat op zichzelf ziet zitten, moet het college dat niet regelen door overall maar pilots te starten. Ik wil het niet steeds hebben over die proeven, maar ik wil weten wat het college nu eigenlijk precies van plan is met die zwaardere matching.'

'Gaaf het nu gebruikt worden om studenten te weren?', wilde Alderik Oosthoek van studentenpartij ONS Leiden weten. 'Om ze af te schrikken?'

'Ik heb die indruk niet,' reageerde Van der Steen. 'Het gaat niet om selectie, het is een instrument om uitval tegen te gaan.'

Waarschuwing bsa komt te laat

Het college van bestuur wil studenten die dreigen een negatief bsa te krijgen, uiterlijk 15 juni een tweede waarschuwing geven dat hun studieresultaten niet goed genoeg zijn. De universiteitsraad wil de alarmbellen echter eerder af laten gaan.

De universiteit schrapte vorig jaar mei het bindend studieadvies in het tweede jaar. De universiteitsraad en de Tweede Kamer waren heel kritisch op de regeling, maar uiteindelijk zorgde een tweetal uitspraken van het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs ervoor dat er een streep door het tweedejaars bsa ging.

Volgens het College van Beroep mag er maar één keer een bindend studieadvies in de propedeutische fase worden gegeven. Iemand met een positief advies kun je niet alsnog van de studie afgooien.

Het college van bestuur heeft sindsdien nog geen nieuwe rendementsmaatregelen ingevoerd. Om toch te proberen zoveel mogelijk studenten binnenboord te houden, stelt het college voor om studenten in het eerste jaar een tweede wa-

ke-up call te geven.

Studenten moeten 45 punten halen in het eerste jaar om te voldoen aan het bindend studieadvies. Lukt dat niet, dan is het einde studie.

In januari worden studenten geïnformeerd over hun studievoortgang. Mocht het niet goed gaan, dan geldt deze brief als waarschuwing. Maar studenten krijgen in de tweede helft van het collegejaar geen tweede waarschuwing. Het College van Beroep voor de Examinens van de universiteit vindt dat onvoldoende 'in gevallen dat de student in het eerste semester goede resultaten behaalt, maar in het tweede semester inzakt.'

Het college wil dat opleidingen dan ook 'risico-studenten' uiterlijk 15 juni alsnog nog een tweede waarschuwing sturen.

Half juni 'lijkt ons nogal laat', zei Bart van der Steen van personeelspartij FNV Overheid tijdens de universiteitsraadsvergadering vorige week maandag. 'We pleiten ervoor om het eerder te doen.' Het lijkt logischer dit advies te geven vóór de laatste tentamenperiode van het studiejaar ingaat, schrijft de raad dan ook aan het college. **VB**

'Geen reëel beeld kosten kamer'

Maandag 15 mei stond de Landelijke Studentenvakbond (LSVb) op de faculteit Sociale Wetenschappen met de Check-Je-Kamer tour, om studenten bewust te maken van te hoge huurprijzen.

De LSVb ging afgelopen week langs verschillende studentensteden met de Check-Je-Kamer tour, naar aanleiding van hun rapport over te hoge huurprijzen. In Leiden zou ruim 83 procent van de respondenten teveel betalen voor hun kamer. Feike-Jan Nauta (21, beleidsmedewerker huisvesting bij LSVb) heeft het rapport mede geschreven en was bij de actie afgelopen maandag. 'We maken studenten hiermee alert op te hoge huurprijzen en attenderen ze op

hun rechten. Dat werkt, want we zien grote pieken in de bezoekersaantallen van de website.'

Het rapport werd door de media veelvuldig gedeeld, maar er kwam ook kritiek op het onderzoek. Vastgoed Belang, de vereniging van particuliere verhuurders, schrijft in een persbericht dat het onderzoek 'alles behalve representatief' is vanwege een te kleine groep respondenten (1,7 procent van de uitwonende studenten) die daarnaast niet aselect gekozen is. Nauta: 'Toch gaat het om een grote groep studenten. Dat de steekproef niet willekeurig is, vermelden we zelf ook in het rapport en doet niet af aan het probleem. Als we hier studenten aanspreken, is hun eerste reactie vaak

dat ze inderdaad teveel betalen.'

Amy Vervoorn (22, bestuurslid Leidse Studentenvakbond) voegt daaraan toe dat er ook studenten zijn die denken te weinig te betalen. 'Dat klopt meestal niet. Studenten hebben geen reëel beeld van wat een kamer zou moeten kosten.'

Huurders die teveel betalen, kunnen terecht bij de Huurcommissie. Om te voorkomen dat kamers voor teveel geld aangeboden worden, heeft de Gemeente Leiden daarnaast in 2014 een verordening vastgesteld. Daarin staat dat bemiddelingsbureaus die kamers verhuren voor huiseigenaren een vergoeding moeten hebben. In de gemeenteraadsvergadering van 9 mei heeft raadslid Mart Keuning

(ChristenUnie) vragen gesteld over de handhaving van die verordening. Burgemeester Henri Lenferink stelde dat de gemeente daarmee bezig is geweest. Alle bemiddelingsbureaus hebben nu de juiste vergunningen, volgens Lenferink. 'We hebben ook flink gezocht naar een aantal voorbeelden van kamers die voor een te hoge prijs worden verhuurd, maar het viel nogal tegen om die te vinden.'

De burgemeester benadrukt verder dat de gemeente binnenkort gaat beginnen met het project Kamer-gewijze Verhuur, waarmee ze zich ook richten op te hoge huurprijzen. 'Maar dat is geen primaire taak van de gemeente. De Huurcommissie is niet voor niets ingesteld.' **SW**

Veel fouten bij bouw bètacampus

Blijkt uit kritisch rapport van adviesbureau

Zowel bij planning, aanbesteding en bouw van de bètacampus zijn tijdens de eerste fase fouten gemaakt, blijkt uit een rapport van adviesbureau Bouw Commissie Nederland.

DOOR VINCENT BONGERS Het begon al met de inpassing van het gebouw in het bestemmingsplan van de gemeente Leiden. Er is voor gekozen om niet af te wijken van dit plan.

Hoger bouwen dan 22 meter is in dit plan niet toegestaan. Daardoor konden de verdiepingen maximaal vier meter worden: erg krap voor het inpassen van labs, bleek later. Ook met betrekking tot onderhoud blijft dit voor problemen zorgen.

'Dit soort wezenlijke uitgangspunten moeten meer ter discussie gesteld worden gedurende het ontwerpproces', schrijft het bureau, dat het onderzoek op verzoek van het college van bestuur deed.

Er is veel geld uitgegeven om ont-

stane problemen tijdens de bouw alsnog aan te passen. Het was beter geweest om dit vooraf af te stemmen. Er is destijds voor gekozen om het werk in drie percelen aan te besteden: een bouwkundig perceel, een installatietechnisch perceel en een perceel voor de inbouw van de laboratoria. Die aanpak werkte niet goed. De keuze om de installateur (perceel 2) apart te selecteren en vervolgens onder te brengen bij de bouwkundig aannemer (perceel 1) heeft ongelukkig uitgepakt. De

bouwkundig aannemer was hierdoor gedwongen met een partij samen te werken die niet zijn voorkeur had, wat de samenwerking niet bevorderde.

Het project heeft last gehad van de recessie in de bouw. Daardoor hebben de uitvoerende partijen, met name de installateur, laag aangeboden. Verder werden er diverse reorganisaties doorgevoerd bij verschillende partijen. Dat zorgde weer voor frictie bij de bouw. Het is van belang dat niet alleen een lage prijs

een rol speelt bij de aanbesteding, aldus het rapport.

De oplevering van het gebouw was zes maanden later dan gepland, maar dat is een 'beperkte vertraging voor een complex project'.

Het gebouw is ook meteen opgeleverd aan de faculteit. Die kreeg met alle kinderziekten te maken. Als fase twee van het campus af is, krijgt eerst de afdeling Vastgoed de gebouwen in beheer. Na een tijdje proefdraaien wordt dan pas het gebouw overgedragen aan de faculteit.

Net gekocht: schetsboek van Ed van der Elsen

De bovenstaande foto's staan in een schetsboek van Ed van der Elsen (1925-1990), dat sinds kort in het bezit is van de Leidse Universiteitsbibliotheek. Van der Elsen was een Nederlandse fotograaf, die met zijn vrouw Gerda in 1959 een wereldreis maakte. Het daaruit voortgekomen fotoboek *Sweet Life* verscheen zes jaar later, en geldt als een belangrijk werk in de wereld van de Nederlandse fotografie. Het schetsboek geeft een kijkje in het proces waarmee het boek tot stand is gekomen.

Tablets zijn geen stemhokjes

> Vervolg van de voorpagina

'Vanuit de universiteit hoorden we dat het niet de bedoeling is dat er buiten deze week posters, stickers en dat soort ellende te vinden zijn', zegt Arian van der Spek (21, politieke wetenschappen) die voor CSL bij FSW staat.

De universiteit zou juist meer moeten doen aan de bekendheid van de medezeggenschap, vindt partijgenoot De Jong. 'De eerste mail over deze verkiezingen werd bij FSW pas deze dinsdag verspreid.' Sinds maandagochtend kan er al gestemd worden.

'Er moet echt meer awareness vanuit de universiteit komen', zegt Van Deventer, van de LVS. 'We zijn al blij als mensen überhaupt stemmen. Ik heb ook wel mensen CSL op mijn tablet zien stemmen. Daar doen we niet moeilijk over.'

'We zeggen niet dat een andere partij niet mag', zegt ook Van der Meulen. 'Maar we vechten wel voor onze zetel. CSL heeft momenteel maar één persoon in de UR.'

'Je moet meekijken, om dat te weten', merkt verkiezingswaarnemer Renting op. 'Ik dacht dat ze wel even wegkeken, maar ze zien het dus wel als je niet op hen stemt', constateert ook Luyken.

'Het is nogal veel klikwerk waar je mensen soms echt doorheen moet helpen', verklaart Van Deventer. En hoewel volgens het universitaire verkiezingsreglement 'de voorschriften van de kieswet' gevolgd worden: tablets zijn natuurlijk geen echte stemhokjes. In het KOG staan die er overigens wel. Een LVS-lijstduwer neemt er iemand mee naartoe, en wendt zich vervolgens keurig af.

'Als ik hier met een heel serieuze blik naar kijkt', zegt Renting, 'dan is de waarborging van het stemgeheim sowieso al in het geding, vanwege de onveiligheid van digitaal stemmen met je universiteitsaccount. En het beïnvloeden van stemmen is natuurlijk ontoelaatbaar. Zo'n mondigere derdejaars dame die een schuchtere eerstejaars overhaalt om ter plekke te stemmen, daarbij is er onbedoeld sprake van intimidatie. Niet iedereen durft dan nog op een andere partij te stemmen.'

Hij begrijpt de werkwijze van de partijen wel. 'De universitaire verkiezingen zijn belangrijk, maar het is geen geheim dat het niet leeft onder studenten. De opkomst is al zo laag. De universiteit kan echt meer doen om de verkiezingen onder de aandacht te brengen.'

Hoewel de partijen het volgens Van der Meulen vooral van de faculte-

iteiten moeten hebben, gaat de campagne's avonds door. 'We hebben veel leden van de grote drie verenigingen, dus daar gaan we langs op de borrel', zegt Putting van ONS. Ook LVS probeert verenigingen af te gaan. 'Maar niet elk bestuur vindt het oké als je mensen komt ronselen', zegt Van Deventer. 'En bij de grote verenigingen, waar ONS heel groot is, heeft het voor ons niet zo'n zin. Zeker als er al wat drank in zit.'

CSL heeft haar eigen achterban: de christelijke verenigingen. 'Niet dat we midden op een faculteit een gigantisch kruis willen plaatsen, hoor', zegt De Jong. 'Speerpunten als duurzaamheid en onderwijs zijn ook niet per definitie christelijk', zegt Van der Meulen. 'We willen onszelf gewoon neerzetten als goed mens', zegt Van der Spek.

Ook aan de bar van NSL is het dinsdagavond rustig. Van der Spek weet toch nog iemand door de stemprocedure op zijn tablet te loodsen. 'Maar de timing van deze verkiezingen is absoluut ongelukkig', zucht Van der Meulen nog eens. Charlotte Rijdsdijk (22, geschiedenis), die zowel NSL-bestuurslid als CSL-kandidaat is: 'Iedereen zit thuis of in de UB.' **MVV**

Stemmen kan via www.stemmen.leidenuniv.nl

Minister antwoordt bezorgde moeder

Bussemaker reageerde op vragen over een Leidse studente die geen klinische stageplek kon vinden.

De moeder van een Leidse studente heeft de Tweede Kamer ingeschakeld omdat haar dochter geen klinische stageplek kon krijgen. Minister Bussemaker reageerde vrijdag per brief op de vragen uit de Kamer.

Het gaat om een masterstudente psychologie, die de masterspecialisatie klinische neuropsychologie volgt. Om die studie te kunnen afronden, moet je een stage van tenminste tien studiepunten volgen. Dat kan onder meer op de faculteit zelf. Maar als je na je master de postmaster-opleiding tot gezondheidspsycholoog wil volgen, moet je eigenlijk een klinische stage van twintig studiepunten gevolgd hebben, bijvoorbeeld in een ziekenhuis. Het lukte deze studente blijkbaar niet om zo'n plek te vinden.

Bussemaker wijst in haar brief aan de Kamer erop dat de student wel zo'n kleinere stage kan doen om een diploma te halen. Ze merkt ook op dat er in Leiden meerdere loketten zijn waar stageplekzoekers en mensen met problemen terecht kunnen. En: 'De knelpunten bij het vinden van een klinische praktijkstage worden vroegtijdig en duidelijk gecommuniceerd.'

'Dat klopt', reageert hoogleraar klinische neuropsychologie Huub Middelkoop, verantwoordelijk voor de opleiding. 'Studenten krijgen dat meteen te horen op de masterdagen, dus

nog voor ze zich zelfs maar hebben ingeschreven voor de opleiding. En eigenlijk lukt het alle studenten vroeg of laat ook om ook zo'n stageplek te vinden; dit is echt een incident.'

Wat is er hier dan aan de hand? 'De casus werd ons door de Tweede Kamer anoniem aangeboden voor een weerwoord. We weten dus niet om wie het gaat. Maar het zou hier ook aan de student zelf kunnen liggen. Misschien is ze te laat begonnen met zoeken. Ook zijn sommige mensen niet geschikt voor het klinisch werk; die komen dan niet door de selectie van de stageplaats heen. Ik wil niet de zwartepiet terugspelen, maar nogmaals: problemen als dit zien we alleen op incidentele basis.'

De master telt jaarlijks zo'n 130 studenten, en het vinden van klinische stageplekken blijft lastig, verzucht hij: 'Zeker als je geen sturing kan geven via een numerus fixus of selectie. Hebben we wel echt zoveel psychologen nodig in Nederland?' Dat blijkt ook in de volgende stap: zelfs als er wél ruim voldoende klinische stageplekken zouden zijn, dan blijft het zo dat er in de postmaster beroepsopleiding slechts beperkt ruimte is. Hooguit één op de tien belangstellenden komt binnen.

Middelkoop is blij met de brief van Bussemaker: 'Eerst waren we geschrokken: hoe kan het dat iemand niet goed geholpen is? Maar de minister biedt echt maatwerk in haar antwoord. En het is ook goed dat er eens een signaal over deze problematiek naar boven gaat.' **BB**

Hulp voor City Snack

Twee Leidse studenten hebben een inzamelingsactie opgezet voor de door brand verwoeste City Snack.

Van de door studenten drukbezochte snackbar op de Breestraat is sinds een grote brand vorige week donderdag weinig meer over. Roosje Bouwdewijn (20, international studies) en studiegenoot Roos de Raadt (20) roepen hun medestudenten op geld te geven: 'Voor ieder die dus een eurootje of twee van zijn lening kan missen; strijk een extra keertje over je hartje om de mensen met het grootste hartje voor studenten een beetje op te vrolijken.'

Bij schrijven stond de teller op 210 euro. Bouwdewijn: 'Het is nooit onze intentie geweest om dat pand te gaan redden. Het idee is: joh, de studenten die altijd bij jullie komen, denken aan jullie. We komen er meestal op dinsdag en donderdag. Zeker als je uit de Hi-fi komt, rol je in principe gewoon

door. Dan kom je zoveel mensen tegen. Het maakt niet echt uit waar je bij zit, iedereen komt daar toch wel na een leuke, of juist ellendige avond. Dan zie je de vieze jasjes en kapotte panty's, en iedereen die daar een beetje zit te glunderen over z'n bakje friet.'

Op de dag van de brand ging het binnen twee seconden al door alle groepsapps: 'Jongens, de City Snack is eraan!' Iedereen zei dat we iets moesten doen, maar niemand neemt dat dan serieus. Tot ik dacht: dat kunnen we best proberen.'

Voor een interview met *Omroep West* ontmoetten de twee de eigenaar van de snackbar. Hij snapte het eerst niet goed, omdat hij dacht dat mensen misschien dachten dat hij arm was, en liefdadigheid nodig had. Maar zijn zoon heeft uitgelegd dat het een gebaar was, en hij was er heel blij mee. Hij zei: 'Ik heb zelfs een traantje gelaten.' **AK**

Herman & ik

Moge hij dood neervallen

Mare volgt de totstandkoming van *Majoor van het Menselijk Leed*

Er is een nieuwe, nooit vermoede wereld voor mij opgegaan. Tijdens mijn onderzoek voor het schrijven van mijn boek over Herman Brusselmans, kwam ik een aantal romans tegen waarin Herman Brusselmans als hoofdpersonage blijkt te figureren.

Internationaal worden er veel van dat soort *author-as-character*-romans geschreven. Zo verscheen er in 2016 een boek over 'Shakespearean fiction', door Paul Franssen: *Shakespeare's Literary Lives. The Author as Character in Fiction and Film*. Ook Jane Austen duikt regelmatig als romanpersonage op. Zo kwam in 2014 *Jane Austen's First Love* van Syrie James uit, waarin te lezen valt hoe de vijftienjarige schrijfster-in-de-dop verliefd wordt. Er bestaat verder een dertiendelige reeks spannende boeken over de Engelse romanière, 'Jane Austen Mysteries', van de hand van Stephanie Barron (pseudoniem van Francine Mathews). In elk deel lost Jane Austen als privé-detective een mysterieuze zaak op. De Engelse auteur Janet Mullany schreef de reeks 'Immortal Jane Austen', waarin de auteur van *Pride and Prejudice* een *vampire slayer* is.

En ook over de zusjes Brontë, Lord Byron, Charles Dickens, J.D. Salinger, Virginia Woolf en anderen zijn romans uitgegeven. Vooral in het Angelsaksische taalgebied blijkt het een populair genre (google maar eens '50 novels featuring famous authors as character'). In alle gevallen gaat het om fictie over beroemde, gecanoniseerde auteurs. In de Nederlandse letteren zijn ze echter schaars, om niet te zeggen: vrijwel totaal afwezig. Het is dan ook zeer curieus dat er over Herman Brusselmans meerdere van zulke romans geschreven zijn. Dat hangt ongetwijfeld samen met zijn celebrity-status.

In 1997 verscheen de roman *De zelfmoord van Herman B.*, van de Vlaamse jurist Kris Wagner. Over de bedoeling van dit overduidelijke anti-Brusselmansboek hoeven we niet lang te twijfelen. Daarvoor hoeft men slechts de flaptekst te lezen, waar staat dat het werk een schok veroorzaakte in Vlaanderen: 'Het was nochtans geen geheim dat wijlen Herman B. leed aan alcoholisme, chronische diarree, varkenspest, het oedipuscomplex, schurft en algehele achterlijkheid.' Naar eigen zeggen probeerde Wagner op een luchtige en ludieke manier de draak te steken met Herman Brusselmans.

Brusselmans, de schrijver met zijn 'pokdalige gezicht' en 'vettige lokken', wordt geportretteerd als een 'zielig figuur' die niet alleen in het bezit is van een 'randdebielenverstand', maar ook van een slechte adem en een rimpelig geslachtsdeel dat niet met het blote oog valt waar te nemen. Uiteindelijk valt hij door de mand: hij komt tot het inzicht dat hij alleen maar slechte boeken schrijft en maakt er een einde aan. Maar omdat het boek veel knipogen naar Brusselmans' werk bevat en het als een parodie geschreven is, heeft *De zelfmoord van Herman B.* onbedoeld het karakter van een hommage.

In 2015 kwam er een tweede *author-as-character*-roman over Herman Brusselmans uit, *Ghost*, van de Vlaamse beveiligingsagent Luc Vandaele. Op de achterflap wordt het boek aangekondigd als een 'must read voor Brusselmans-fans'. De literaire kwaliteit laat te wensen over, maar voor de Brusselmansiaan is dit inderdaad een interessant stukje werk. Zo bevat het boek een lofzang op Gent ('Hij had er gestudeerd, gefeest en gevreeën'), en is Vandaeles hoofdperson eveneens een beroemde schrijver, de 'Prins der Nederlandse Letteren', die overal waar hij komt herkend wordt en handtekeningen uitdeelt. In de roman wordt het woord 'Zandzeepsodemineraalwatersteenstralen' genoemd, dat in 1994 door Brusselmans bedacht werd en enige tijd was opgenomen in *Van Dale*. Maar *Ghost* bevat ook gefictionaliseerde elementen. Zo blijkt het personage, in tegenstelling tot de 'echte' Herman Brusselmans, een fervente reiziger, die in het boek zelfs naar Indonesië vertrekt.

De plot van *Ghost* draait om de 'onthulling' dat Brusselmans eigenlijk al jarenlang met een *writer's block* kampt en daarom een ghostwriter in de hand heeft genomen, die het ene na het andere meesterwerk voor hem produceert. Daardoor neemt Brusselmans' roem verder toe. Uiteindelijk wint hij de AKO Literatuurprijs en komt zelfs de Nobelprijs voor de literatuur in zicht. Maar dan begint zijn ghostwriter Brusselmans te chanteren en komt de waarheid aan het licht – een afgang voor de auteur.

Het aardige is dat Brusselmans zich over beide boeken heeft uitgelaten. Over *De zelfmoord van Herman B.* merkte hij op dat het boek hem geen recht deed en alleen maar beledigend bedoeld was. Bovendien: 'Als schrijver, in de ware zin van het woord, rijkt Kris Wagner nog niet tot aan mijn enkels.' Voor *Ghost* had hij meer sympathie; hij wenste de auteur zelfs succes met zijn roman. Maar in een tv-uitzending van *Studio Powned* merkte hij op dat hij het een verschrikkelijk slecht boek vond. Maar verder kon Luc Vandaele hem geen moerschelen: 'Voor mijn part mag hij morgen doodvallen.'

Hoe moeten we beide *author-as-character*-boeken over Herman Brusselmans nu interpreteren? Vermoedelijk zouden ze, als de hoofdperson een andere naam meegekregen zou hebben, nooit verschenen zijn. Boven alles bewijzen ze dat Herman Brusselmans als Nederlandstalige celebrity-auteur publiek bezit is geworden. Iedereen kan met hem doen en over hem schrijven wat hij wil.

Kent u nog andere Nederlandse voorbeelden van *author as character*-romans? Laat het mij weten!

Universitair docent moderne Nederlandse letterkunde RICK HONINGS werkt aan een boek over Herman Brusselmans. Op deze plek doet hij verslag van zijn vorderingen.

Academische Agenda

Dhr. F. Gao hoopt op dinsdag 23 mei om 10.00 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Bayes and Networks'. Promotor is Prof.dr. A.W. van der Vaart.

Mw. N. Ernanda hoopt op dinsdag 23 mei om 11.15 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Phrasal Alternation in Kerinci'. Promotoren zijn Prof.dr. W. Adelaar en Prof.dr. H. Steinhauer.

Mw. R. Camfferman hoopt op dinsdag 23 mei om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Sociale Wetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Happy Healthy Homes: The role of parenting in early childhood overweight'. Promotor is Prof.dr. J. Mesman.

Mw. J. Mačkicić hoopt op dinsdag 23 mei om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Rechtsgeleerdheid. De titel van het proefschrift is 'Proving discriminatory violence at the European Court of Human Rights'. Promotor is Prof.dr. L.J. van den Herik.

Mw. M.M. Kamphuis hoopt op dinsdag 23 mei om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Fetal and Neonatal Alloimmune Thrombocytopenia: towards implementation of screening in pregnancy'. Promotoren zijn Prof.dr. D. Oepkes en Prof.dr. E. Lopriore.

Mw. A. Böttcher hoopt op woensdag 24 mei om 10.00 uur te promoveren tot doctor in de Governance and Global Affairs. De titel van het proefschrift is 'Radikalismus und Extremismus: Konzeptualisierung und Differenzierung Zweier Umstrittener Begriffe in der Deutschen Diskussion'. Promotoren zijn Prof.dr. E. Bakker en Prof.dr. A.P. Schmid.

Mw. A. van der Heide hoopt op woensdag 24 mei om 11.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Unravelling narcolepsy: from pathophysiology to measuring treatment effects'. Promotor is Prof.dr. J.G. van Dijk.

Mw. M.J. Vallinga hoopt op woensdag 24 mei om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is 'The Roman world of work'. Promotor is Prof.dr. L. de Ligt.

Mw. E. Mina hoopt op woensdag 24 mei om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Knowledge discovery methods for Huntington's Disease'.

Promotor is Prof.dr. M. Barend.

Mw. L. van Beek hoopt op woensdag 24 mei om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Systemic and adipose tissue inflammation in obesity and insulin resistance'. Promotoren zijn Prof.dr. J.A.P. Willems van Dijk en Prof.dr. F. Koning.

Dhr. F.D.M. Mernier hoopt op woensdag 31 mei om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'From supernovae to galaxy clusters'. Promotor is Prof.dr. J.S. Kaastra.

Mw. H.R. Plomp hoopt op woensdag 31 mei om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Glycoproteomic characterization of immunoglobulins in health and disease'. Promotoren zijn Prof.dr. M. Wuhrer en Prof.dr. A.M. Deelder.

Mw. O. Kepinska hoopt op donderdag 1 juni om 10.00 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is 'The Neurobiology of Individual Differences in Grammar Learning'. Promotor is Prof.dr. N.O. Schiller.

Mw. H. Schwarz hoopt op donderdag 1 juni om 11.15 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Spinning Worlds'. Promotor is Prof.dr. I.A.G. Snellen.

Dhr. C. Bahir hoopt op donderdag 1 juni om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Reenchanting Buddhism via Modernizing Magic: Guru Wuguang of Taiwan's Philosophy and Science of "Superstition"'. Promotor is Prof.dr. J.A. Silk.

Dhr. R.B. Suba hoopt op donderdag 1 juni om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Impact of land use changes on the human-elephant conflict'. Promotoren zijn Prof.dr. G.R. de Snoo en Prof.dr. W. Kustiawan (Mulawarman University, Indonesia).

Dhr. R. Alvarez Jimenez hoopt op donderdag 1 juni om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Challenging the cholinergic system: ageing, cognition & inflammation'. Promotoren zijn Prof.dr. J.M.A. van Gerven en Prof.dr. A.F. Cohen.

De Universiteitsraad geeft als centraal medezeggenschapsorgaan van de universiteit een stem aan het personeel en de studenten van de Universiteit Leiden. De Raad ontwikkelt nieuwe ideeën, adviseert het College van Bestuur in beginsel op alle beleidsterreinen (onder meer onderwijs, onderzoek, personeelsbeleid, arbeidsomstandigheden, financiën, universitaire strategie) en oefent bovendien ten aanzien van een aantal besluiten een instemmingsrecht uit.

De universiteitsraad heeft een voorzitter die geen lid is van de raad en onafhankelijk staat ten opzichte van de verschillende geledingen en het College van Bestuur. Wegens het verlopen van de termijn van de huidige voorzitter nodigt de Universiteitsraad u uit te solliciteren naar de functie van:

VOORZITTER VAN DE UNIVERSITEITSRAAD (0,6 fte)

voor de periode van 1 september 2017 tot en met 31 augustus 2018 met mogelijkheid tot herverkiezing.

De voorzitter wordt gekozen voor de periode van één jaar; herverkiezing, steeds voor de termijn van één jaar, is mogelijk. De voorzitter van de Universiteitsraad heeft onder meer tot taak:

- het voorbereiden, bijeenroepen en leiden van de raadsvergaderingen en de overlegvergaderingen met het College van Bestuur;
- het leiden van de werkzaamheden van de Raad;
- het coördineren van de werkzaamheden van de commissies van de Raad;
- het onderhouden van contacten met onder anderen het College van Bestuur en diens medewerkers en, in voorkomende gevallen, met de Raad van Toezicht, het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, collega-voorzitters in den lande en met name (de leden van) de faculteitsraden;
- het inhoudelijk opzetten en organiseren van de scholing en training van leden van de Universiteitsraad;
- het onder de aandacht brengen van de universitaire medezeggenschap;
- het bijhouden van sociale media met betrekking tot medezeggenschap;
- het organiseren van relevante werkbezoeken;
- het stimuleren en coördineren van communicatie met en tussen de medezeggenschapsorganen.

De voorzitter wordt in zijn werkzaamheden ondersteund door de Griffier van de Universiteitsraad.

Functie-eisen

Kandidaten dienen bij voorkeur (oud-)student of (oud-)medewerker van deze universiteit te zijn. Het is niet vereist dat de voorzitter lid is (gewest) van de Raad, doch ervaring met medezeggenschap strekt tot de aanbeveling. Van kandidaten voor de functie wordt verwacht dat zij, naast uitstekende communicatieve vaardigheden, beschikken over bestuurlijke ervaring en dat zij kennis hebben van de universitaire bestuurs- en medezeggenschapsstructuur.

Arbeidsvoorwaarden

Het tijdsbeslag van de functie is gemiddeld maximaal 3 dagen per week, waaronder tenminste de gehele maandag en de dinsdag- en donderdagochtend. Een voorzitter voortkomend uit de studentgeleding van de Universiteit Leiden ontvangt een vergoeding voor maximaal 0,6 fte; een voorzitter voortkomend uit de personeelsgeleding van de Universiteit Leiden wordt voor maximaal 0,6 fte van haar/zijn werkzaamheden vrijgesteld en vervangen gedurende de periode dat zij/hij als voorzitter werkzaam is, een en ander volgens de daarvoor geldende regelingen. Een voorzitter niet voortkomend uit de student- dan wel personeelsgeleding van de Universiteit Leiden ontvangt een adequate financiële tegemoetkoming.

Solliciteren

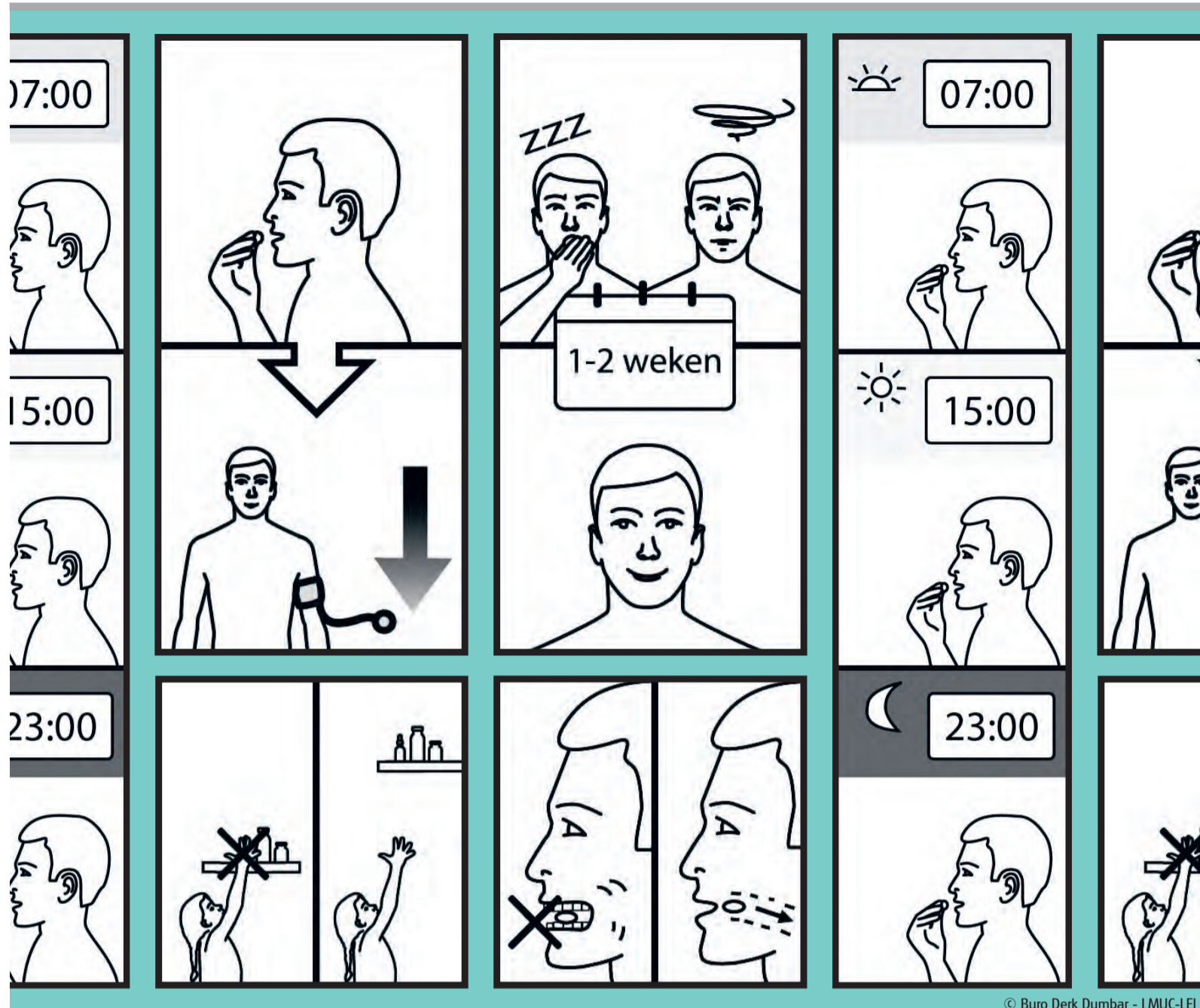
Gedagidgen voor het voorzitterschap van de Universiteitsraad kunnen zich per e-mail kandidaat stellen. De kandidaatstelling dient vergezeld te gaan van een curriculum vitae, een korte schets van de taakopvatting van de kandidaat en bij voorkeur enkele referenties.

Kandidaatstellingen dienen uiterlijk maandag 29 mei 2017 in het bezit te zijn van de griffier van de Universiteitsraad, de heer Drs. A.D.H. Weeda, email: a.d.h.weeda@bb.leidenuniv.nl.

Nadere informatie

Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot de griffier van de Raad, Drs. A.D.H. Weeda.
Telefoon: 071 527 3125
Email: a.d.h.weeda@bb.leidenuniv.nl

Op www.ur.leidenuniv.nl kunt u meer informatie vinden over de Universiteitsraad en zijn werkzaamheden.

Opgejutte pubers

Pubers laten hun risicogedrag niet alleen van hun vriendenclub afhangen, lijkt het. Leidse ontwikkelingspsychologen lieten 76 pubers van 15 tot 17 jaar een kansspel doen. Studenten zullen er een simpele versie van het bierspelletje Hoger Lager in herkennen: er ligt een kaart open, en de speler moet raden of de volgende kaart op de stapel hoger of lager is. Hier zonder bier, maar met pokerchips.

De spelers mochten één tot negen fiches inzetten. De onderzoekers vergeleken adolescenten die solo speelden met spelers die via de computer gokadvies kregen van een leeftijdsgenoot. Pubers zijn er namelijk berucht om dat ze zich door hun vriendengroep laten overhalen om nieuwe en/of onverstandige dingen te doen.

Als ze het advies kregen om hoger in te zetten, zetten ze ook hoger in. Ook als ze juist het advies kregen om laag in te zetten, speelden ze nog altijd om iets meer fiches dan als ze alleen waren. Blijkbaar lieten ze zich sowieso een beetje opjuttten. Maar hoeveel ze als inzet nemen, wordt óók bepaald door de kaart: als je een acht trekt, is de kans dat de volgende kaart lager is, nu eenmaal groter dan bij een vijf – en daar hielden de gokkers rekening mee. Het gedrag wordt dus niet alleen bepaald door *peer pressure*, maar ook door gezond inzicht in hoe een kaartspel werkt, leggen de Leidse onderzoekers uit in het *Journal of Research on Adolescence*. Dat zou bezorgde ouders een beetje hoop moeten geven.

Muziek

Muziektherapie vermindert depressieve klachten bij dementerende ouderen. Dat ontdekte een groep onderzoekers, onder wie een onderzoekster van het Leids Universitair Medisch Centrum.

Voor hun meta-analyse voor de *Cochrane Library* bundelden de onderzoekers resultaten uit zeventien verschillende studies. In die onderzoeken werden steeds twee groepen dementerende ouderen met elkaar vergeleken: de ene groep kreeg muziektherapie, de andere groep kreeg een andere soort therapie of activiteit. De onderzoeksgroep vond weinig verschillen tussen de twee groepen. Wel had de muziektherapiegroep significant minder last van depressieve klachten na afloop van de sessies.

Vooralsnog is er vooral onderzoek gedaan naar medicijnen tegen dementie, en is er weinig bekend over de effecten van andere behandelingen zoals therapie. Muziektherapie is heel geschikt voor deze groep ouderen, omdat ze na het verliezen van hun spraakvermogen vaak nog wel mee kunnen neurieren.

Grafroof?

Normaal gesproken vind je als archeoloog het liefst een ongeopend graf: dat vertelt je lekker veel over hoe mensen begraven werden, de spullen die ze meekregen het graf in, enzovoort.

Bij graven uit de vroege Middeleeuwen lijkt het er echter op dat het weer open maken van de graven ook onderdeel is van de omgang met de doden. Martine van Haperen vond allemaal graven die wel geopend waren, maar niet volledig leeggeroofd. Volgens de archeologe, die dinsdag op haar bevindingen promoveerde, deden nabestaanden dit om de banden met hun overleden familieleden te versterken. Door geopende met dichte graven te vergelijken, kon ze ook iets zeggen over de voorwerpen die dus juist wel meegenomen waren: wapens en schilden bij mannengraven, en sieraden bij de vrouwen.

Pillenplaatjes

Pictogrammen moeten moeilijk leesbare bijsluiters verduidelijken

Bijsluiters met pictogrammen moeten laaggeletterde patiënten zelfredzamer maken. Maar hoe leg je in een plaatje uit dat een pil je bloeddruk verlaagt?

DOOR BART BRAUN 'Bij een bijsluiter denk je niet meteen: "leuk, die ga ik van begin tot eind lezen." Als dat lezen je echter twee uur kost, en je bent ook nog eens ziek, dan gebeurt het helemaal niet,' legt promovenda Mara van Beusekom uit. 'Het zou niet zo mogen zijn dat mensen niet zelf bij de informatie over hun behandeling kunnen komen. Pictogrammen kunnen ze helpen om die wel te vinden.'

Er zijn, afhankelijk van de precieze definitie, meer dan twee miljoen laaggeletterden in Nederland. Dat zijn dus niet alleen de volkomen analfabeten, maar ook de mensen waarvoor het geschreven woord een flinke hindernis is. En nee, dat zijn niet alleen mensen die uit het buitenland komen, daar zitten ook heel wat geboren en getogen Nederlanders bij die 'toevallig hun leesbril zijn vergeten'.

Zij houden zich vaak goed staande. Tenminste: zolang alles goed gaat. Zodra er iets verandert, ontstaan problemen. Mensen die slecht kunnen lezen, begrijpen bijvoorbeeld de instructies bij hun medicijnen slechter. Daardoor krijgen ze vervolgens ook hun bloeddruk minder vaak onder controle en mede daardoor hebben ze vaker hart- en vaatziekten. Accountantsbureau Price Waterhouse Coopers schat-

te in 2016 in dat die laaggeletterdheid Nederland jaarlijks meer dan 250 miljoen aan hogere zorgkosten oplevert.

De farmaceutische industrie werkt zich een slag in de rondte om te zorgen dat er in medicijnen precies datgene zit wat erin moet zitten, en ook in exact de juiste hoeveelheid. De apotheker weet of je pil A kunt combineren met medicijn B. Maar vervolgens komt het medicijn bij de patiënt, die aantoonbaar maar een klein gedeelte van al het besprokene onthoudt. Als de bijsluiter dan ook niet kan helpen, stort alle opgebouwde zorgvuldigheid weer in.

Vandaar dus, dat de Universiteit Leiden en het Leids Universitair Medisch Centrum onderzoekers hebben die zich bezighouden met betere bijsluiters. Van Beusekom hoopt volgende maand te promoveren op haar onderzoek naar pictogrammen.

'We zijn heel lang beziggeweest,' vertelt ze. 'Eerst om, in samenspraak met laaggeletterden, pictogrammen te ontwerpen, en daarna om ze in de praktijk te testen en aan te passen.' Over hoe de test van de eerste ontwerpen ging, valt in het vakblad *Patient Education and Counseling* nu al iets te lezen. Van Beusekom en haar collega's postten bij apothekers, en stelden de klanten daar vragen over de pictogrammen. Wat wil dit plaatje vertellen? En hoe zeker bent u van die interpretatie?

Dat is nog niet zo simpel als het misschien klinkt. Tekenen maar eens pictogram dat uitlegt dat het medicijn een bloeddrukverlager is. In de eerste fase werd dat slechts door één

op de zes proefpersonen begrepen. Een plaatje dat moest aangeven dat een medicijn duizeligheid en slaperigheid als bijwerking kon hebben, deed het in eerste instantie nog slechter. Van Beusekom: 'Er zat ook een afbeelding bij om aan te geven dat je geen borstvoeding moest geven als je dit medicijn gebruikt. Een mevrouw stelde grappend dat het betekende dat je niet naakt door het ziekenhuis mocht lopen.'

Volgens internationale richtlijnen voor veiligheidstekens moet een waarschuwing door tenminste twee derde van de doelgroep worden begrepen, en in de eerste ontwerpstap haalde lang niet elk pictogram dat.

Van Beusekom: 'Zelf hechten wij niet zoveel waarde aan die grens alleen. Belangrijker is het hoe patiënten de tekens interpreteren, en welke waarde ze eraan geven. We hadden in eerdere proeven ook een pictogram waarvan een vrij grote groep precies het tegenovergestelde begreep van wat de bedoeling was, dus die hebben we weggedaan. Afgezien van dat voorbeeld hebben de mensen vaak wel door dat ze het niet doorhebben. In het ideale geval geeft de apothekersassistent uitleg over het medicijn met een pictogrammen-bijsluiter erbij, zodat mensen het thuis kunnen opzoeken.' In de uiteindelijke versie komt er onder elk pictogram ook tekst te staan, zodat mensen die wel een beetje kunnen lezen nog beter kunnen begrijpen wat de bedoeling is.

Wat verder bleek: de laaggeletterden begrijpen de pictogrammen slechter dan mensen die wel kunnen lezen. Ze zijn ook nog eens slech-

ter in staat om uit te leggen hoe het beter moet. 'Het is ook wel abstract om ineens de rol van ontwerper op je te moeten nemen,' aldus Van Beusekom. De ontwerpers gingen met de feedback aan de slag. 'In de uiteindelijke versies gebruiken we vaker twee plaatjes om iets duidelijk te maken: iemand neemt een medicijn in het ene plaatje, en in het andere plaatje gaat de bloeddruk omlaag. We zagen gaandeweg wel dat de verschillen tussen hoog- en laaggeletterden steeds kleiner werden, en in het laatste stadium haalden de pictogrammen wel die grens van 66 procent. Ook de apothekersassistenten die we ondervroegen, zijn enthousiast.'

Ondertussen zijn er grote veranderingen op til in medicijnenland. Genetische behandelingen, behandelmethodes die afgestemd zijn op de unieke eigenschappen van elke patiënt, eiwitmedicijnen die met grote zorg behandeld moeten worden en nog veel meer. Als de genezing steeds complexer wordt, worden de pictogrammen dat dan ook? Van Beusekom denkt niet dat het veel uitmaakt: 'Het blijft zo dat de patiënt goed moet worden onderwezen. Je moet niet gaan proberen om nieuwe concepten uit te leggen in één plaatje; dat moet in de communicatie tussen arts en patiënt. Die combinatie van gesprek en een goede bijsluiter leidt tot een totaalpakket.'

Mara van Beusekom
Pharmaceutical pictograms for low-literate medication users
Promotie is 20 juni

Advertenties

WE ARE SPORTJA

TRAIN HARD & SERIEUS, MET EEN GLIMLACH

PICTURE THIS!

GRATIS PROEFMAAND

Geen inschrijfkosten

* Maak een foto van deze pagina of neem de advertentie mee. Toon de advertentie bij ons aan de balie en start direct met je proefabonnement. Tot snel!

EEN GRATIS INTAKE + ASSESSMENT V/H BEPALEN VAN JOUW STARTPUNT.

MINIMAAL 2 TRAININGEN MET EEN PROFESSIONELE TRAINER.

TRAININGSSCHEMA GEBASEERD OP INTAKE, ASSESSMENT EN DE 2 TRAININGEN.

NOT YOUR AVERAGE

GYM

- ▶ **KRACHT- & CONDITIETRAINING MET LOSSE GEWICHTEN EN EIGEN LICHAAMSGEWICHT**
- ▶ **OPEN EN SOCIALE SFEER**
- ▶ **DEIEPGAANDE, SPORTINHOUDELIJKE KENNIS**
- ▶ **PERSOONLIJKE- & PROFESSIONELE BEGELEIDING**

'SPORTJA-LIFE' DE SFEER VAN ONZE GYM

SPORTJA-leden zijn divers. Toch hebben wij één ding gemeen: hard trainen. Doelgericht trainen. Met losse gewichten en oefeningen met eigen lichaamsgewicht. In een open en sociale omgeving. Intrinsiek gemotiveerd om sterker, fitter en gezonder te worden.

Wij zijn niet gewoon een sportschool. Onze leden kiezen voor SPORTJA omdat we weten van elkaar wat we belangrijk vinden. We willen presteren. We willen groeien en een betere versie van

onzelf worden. De unieke sfeer voel je gelijk als je bij ons binnenloopt. Een stimulerende omgeving waar jij jouw doelen bereikt.

Wij geven niet alleen om hoeveel je lift, maar ook om hoe je lift. We zorgen dat je met het juiste gewicht, de juiste houding en het juiste trainingsmateriaal aan de slag gaat. **Train hard en serieus, met een glimlach.**

WILLEM BARENTSZSTRAAT 15 / 2315 TZ LEIDEN
071-8887588 / INFO@SPORTJA.NL

WWW.SPORTJA.NL

Bij racisme gaat het alarm af

Europees Hof voor de Rechten van de Mens strijdt tegen *hate crimes*

De sfeer in Europa wordt grimmiger, vindt Jasmina Mačkić, en daarom wordt het Europees Hof voor de Rechten van de Mens steeds belangrijker. 'Laat lidstaten maar uitleggen dat het *niet* om discriminatie gaat.'

DOOR VINCENT BONGERS Op 29 januari 1996 wordt de zeventienjarige Anguel Zabchekov in de Bulgaarse stad Razgrad opgepakt door een politieagent, omdat hij zich verdacht zou hebben gedragen. Na in elkaar te zijn geslagen overlijdt hij in zijn cel. Maar de politie noemt een andere doodsoorzaak: hij zou tijdens de achtervolging 'heel vaak zijn gevallen'.

'Zabchekov behoort tot de Roma-minderheid in Bulgarije', zegt Jasmina Mačkić. Ze doet onderzoek naar zaken rond discriminatoir geweld die zijn behandeld door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) in Straatsburg en hoopt volgende week te promoveren. 'De moeder van de jongen stelt dat de politieagenten hem zo hard hebben aangepakt vanwege zijn etnische achtergrond', aldus Mačkić.

In 2002 volgt de uitspraak. 'Het Hof achtte dat het niet buiten redelijke twijfel vast stond dat de agenten een discriminatoir motief hadden. Er waren wel wat rapporten dat Roma in Bulgarije werden blootgesteld aan systematisch racisme, maar dat was onvoldoende om het Hof te overtuigen.'

Maar een van de rechters in de zaak, Giovanni Bonello, die het niet eens was met de uitspraak, schreef een zogeheten *dissenting opinion*. Hij vond het toch wel heel toevallig dat iedere keer als er een Roma werd mishandeld of gedood, dat niets had te maken met racisme. 'Dat stuk prikkelde mij om dit onderzoek te doen. Is zo'n motief vast te stellen, en moeten de bewijsregels op dit punt veranderd worden?'

Demonstratie van Gouden Dageraad in Griekenland. De extreemrechtse partij schuwt geweld tegen migranten niet. Het symbool op de vlaggen is geen swastika, maar een oud-Grieks symbool, de meandros.

Het EHRM is overigens nadrukkelijk geen strafhof. Het is geen instelling van de EU, maar van de Raad van Europa, die in 1950 werd opgericht om de mensenrechten te bevorderen. Er zijn 47 landen lid, waaronder ook Rusland en Turkije.

'Het Hof kan geen keiharde sancties opleggen', legt Mačkić uit. 'Maar het geeft een boodschap af aan lidstaten dat ze de mensenrechtensituatie moeten verbeteren. Het stelt staatsaansprakelijkheid vast in zaken en onderzoekt of de mensenrechten worden gerespecteerd. Het EHRM fungeert als een alarmbel, die afgaat als lidstaten totalitaire trekken gaan vertonen of minder-

heden onvoldoende beschermen. Die functie was een beetje op de achtergrond geraakt, maar met de opkomst van extremistische stromingen is het belangrijk dat sommige landen goed in de gaten worden gehouden. De mentaliteit in Turkije, maar ook in andere Europese landen, is aan het veranderen. Rusland wordt steeds conservatiever en voerde bijvoorbeeld een anti-homopropagandawet in.'

Het discriminatie-aspect in geweldszaken is in veel gevallen moeilijk zichtbaar te maken. 'Vaak ontbreekt het aan bewijs. Ik stel dan ook voor dat rapporten en statistisch onderzoek van intergouvernementele

organisaties en ngo's een belangrijkere rol in de bewijsvoering krijgen. Als in Bulgarije een Roma klaagt dat hij in elkaar is geslagen, en uit statistieken en rapporten blijkt dat deze groep disproportioneel vaak slachtoffer is van geweld, dan moet de lidstaat uitleggen dat het niet om discriminatie gaat.'

Maar hoe toon je iets aan dat er niet is? En kun je statistieken gebruiken als bewijs in individuele zaken? 'Het gaat erom dat je vaststelt of er sprake is van een patroon van geweld tegen een bepaalde groep', vindt Mačkić. 'Je hebt ook meerdere bronnen nodig.'

Volgens haar heeft het Hof best

invloed. 'Een uitspraak kan genoegdoening geven aan slachtoffers. Daarnaast is het mogelijk om een schadevergoeding te eisen. Het gaat ook om de erkenning van een probleem.'

Er is ook echt wel wat veranderd door uitspraken van het Hof. 'De Salduz-zaak is een goed voorbeeld. Een Turkse jongen van zeventien werd door de politie verhoord, maar kreeg niet eerst de mogelijkheid om met zijn advocaat te overleggen. Toen het Hof bepaalde dat dat wel had moeten, had die uitspraak grote impact, niet alleen in Turkije. Ook in Nederland is de wetgeving in 2009 door deze zaak aangepast.'

Verder probeert het Hof in Turkije geslachtsgerelateerd geweld aan te pakken. 'In 2009 deed het EHRM uitspraak in een heel belangrijke zaak: Nahide Opuz werd bedreigd en mishandeld door haar ex. Deze man verwondde haar met een mes en vermoordde haar moeder. Toch weigerden de autoriteiten haar te beschermen. De politie vindt dit vaak "familiezaken", en als het al tot een rechtszaak komt, dan legt de rechter de nadruk op de eer van de man. Maar uit statistieken van verschillende organisaties bleek dat de politie te weinig deed om vrouwen te beschermen. Er waren honderden vergelijkbare zaken.'

Ook in de vluchtelingen crisis kan het EHRM een rol spelen. 'Het geweld tegen migranten door de extreemrechtse partij Gouden Dageraad in Griekenland is al aan de orde gekomen. Vorig jaar speelde de zaak Sakir bijvoorbeeld. Een Afghaanse vluchteling werd in Athene door gemaskerde mannen met knuppels aangevallen. Het Hof bepaalde toen dat er sprake was van discriminatoir geweld. De politie had de mishandeling als een racistische *hate crime* moeten behandelen. Dat is niet gebeurd. Griekenland erkent het probleem en heeft laten weten scherper te zijn in dit soort zaken.'

Brief

Koester Asian Library

Dit jaar is de nieuwe Asian Library geopend boven de Universiteitsbibliotheek. Onze universiteit staat al lange tijd wereldwijd bekend om zijn uitgebreide verzamelingen met zeldzame en waardevolle Aziatische geschriften en deze verzamelingen zijn nu voor het eerst bijeengebracht in een mooi nieuw onderkomen, een van de grootste Aziatische collecties in Europa.

Geen wonder dus, dat de bibliotheek veel bezoekers trekt. Onderzoekers en studenten van de Aziatische studies, maar ook veel andere studenten die op de bijbehorende studieplekken afkomen.

Omdat het gebruik van de Asian Library enkel bedoeld is voor de studenten en onderzoekers die de Aziatische collecties gebruiken, hebben de vakreferenten nu al een paar keer studenten van andere opleidingen uit de bibliotheek moeten sturen. Dat leidde tot klachten in de universiteitsraad. Daar werd ook gevraagd of de bibliotheek in tentamenvoor alle studenten zouden kunnen worden opengesteld ('Asian Library niet voor iedereen', *Mare* 25, 6 april).

Vanwege deze ontwikkelingen voelen wij, als vertegenwoordigers van

de studenten Aziatische Studies, de noodzaak om onze stem te laten horen, om te voorkomen dat de Universiteit Leiden iets heel bijzonders kwijtraakt. De Aziatische Studies hebben vele jaren bij elkaar geclusterd gezeten in het Arsenaal, waar ook de oude East Asian Library zat. Deze onderlinge nabijheid heeft geleid tot een hechte Aziatische gemeenschap binnen de faculteit Geesteswetenschappen. Dit is geen overbodige luxe in vakgebieden die zo nauw met elkaar verweven zijn. Het heeft ervoor gezorgd dat de opleidingen hier konden bloeien en een internationaal erkend topniveau bereikten.

De nieuwe Asian Library is gebouwd om de collecties eindelijk onder één dak samen te brengen en zo een einde te maken aan het ruimtegebrek in de oude East Asian Library. Alle studenten en onderzoekers van de Aziatische Studies moeten immers toegang kunnen hebben tot hun bibliotheek en kunnen profiteren van de Aziatische gemeenschap binnen onze universiteit.

Veel van onze studenten uiten nu de zorg te worden verdrongen door studenten die niets met Azië te maken hebben. Zij begrijpen dat de studie-

plekken in de Asian Library aanlokkelijk zijn op drukke dagen in de UB. Het toelaten van andere studenten in de bibliotheek lost echter het ruimtetekort niet op, maar ontzegt enkel toegang aan studenten die recht en noodzaak hebben de studieplekken en naslagwerken van hun vakgebied te gebruiken. Vooral in de tentamenperiodes zullen de 150 studieplekken in de Asian Library snel geheel gevuld zijn met studenten Aziatische Studies. Het gebruik van deze plaatsen door andere studenten zou onze studenten uit hun bibliotheek dwingen. Het gebrek aan ruimte wordt dan dus verplaatst in plaats van opgelost.

Namens de studenten van de Aziatische Studies zouden wij daarom iedereen willen oproepen de regels van de bibliotheek te respecteren en onze bijzondere Aziatische opleidingen te beschermen. Voor studenten van andere opleidingen heeft de universiteit de laatste jaren al enkele nieuwe ruimtes geopend en er komen er nog meer bij. Daarnaast biedt de UB deze tentamenperiode extra studieruimtes in het Lipsius, en kan het werven van hbo-studenten en scholieren, die immers ook

niet in de bibliotheken van de universiteit mogen komen, wél een effectieve bijdrage leveren aan het beschikbaar houden van studieplekken voor studenten voor wie ze bedoeld zijn.

We denken natuurlijk graag mee over oplossingen voor het gebrek aan studieplekken: zo zouden studenten ook in de oude East-Asian Library in het Arsenaal kunnen studeren. Wij zijn niet tegen een enkele bezoeker op rustige momenten, maar vooral bij drukte, zoals in tentamenperiodes, moet de Asian Library speciaal voor de relevante studies beschikbaar blijven. Alleen op die manier kunnen we de bijzondere positie van onze universiteit en haar Aziatische Studies behouden en koesteren.

NINO LUIJKENAAR EN ANGELIQUE

ARDJOEN, voorzitters van respectievelijk de Studievereniging Sinologie en de Leidse Vereniging van de Studenten in de Japanologie en Koreanistiek Tanuki

In deze rubriek kunnen lezers reageren op artikelen in *Mare*. De redactie behoudt zich het recht voor bijdragen in te korten of te weigeren. Mail naar redactie@mare.leidenuniv.nl

Maretjes

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leidenuniv.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van 4.500 euro te boven gaan.

Doe meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week **bijles en huiswerkbegeleiding** op verschillende locaties of bij de leerling thuis. **Leiden-Noord**, 22 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8. *Rekenen, begrijpend lezen, groep 4, €5,- per les. **Voortgezet onderwijs**: *Engels, 2vwo. *Nederlands, aardrijkskunde, wiskunde, brugklas mavo. *Engels, 4havo. *Nederlands, wiskunde, brugklas vmbot. **Leiden-Zuid**, 7 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8. **Voortgezet onderwijs**: *Engels, 2mavo. Onderwijswinkel, Driftstraat 77, ma, wo en do 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail: hdekoomen@owwleiden.nl.

Eerstejaarsstudenten gezocht! Voor een onderzoek naar de **overgang tussen het VWO en de universiteit** zijn we op zoek naar **eerstejaarsstudenten** van de universiteit Leiden die hun **ervaringen** willen delen! Het gesprek is gepland op woensdag 31 mei en vindt plaats van 12.00-13.30 inclusief **gratis lunch in de Faculty Club**. Meld je aan door een mail te sturen naar j.p.vulperhorst@iclon.leidenuniv.nl.

English page

How to Write (and Finish) a Research Paper.docx

Search in Document

Home Layout Document Elements Tables Charts SmartArt Review

Font: Calibri (Body) 11

Paragraph: [Icons]

Styles: [Icons]

Insert: [Icons]

Themes: [Icons]

How to Write (and Finish) a Research Paper

Ten Rules for Academic Writing

Writer's block? Get away from your desk, says **Stephen K. Donovan**, researcher at Naturalis Biodiversity Center.

Ask any number of academics why they are struggling to complete that paper which was 'almost ready' six months ago and you will hear as many excuses as the people that you ask. Almost certainly, they are struggling to keep their head above water in a busy academic culture of lectures, conferences, research, writing proposals, marking papers ... the list goes on and on.

Yet writing up papers for publication is important. How do you finish the next one? I have ten rules for academic writing that can help with the 'nuts and bolts' of writing. In case you need back-up, here are my suggestions.

- 1. Always carry a notebook**
An essential adjunct to thinking, a notebook is your safety net for catching that fleeting idea that will add strength to a weak part of a research paper (in prep.). I always have a notebook (and at least one pen or pencil) in my inside jacket pocket, plus another in my briefcase (and a pencil case). Napkins in restaurants are too absorbent for easy writing and the back of your hand, although difficult to lose, has only limited space for making notes.
- 2. Turn up for work**
Where do you write? Do you organise specific writing periods every day or does it occur at random? If you have a writing hour(s), say, are you good at protecting that time or does it get eroded by e-mails, telephone calls, knocks on your office door, making cups of coffee or, to be blunt, sloth and excuses? I wrote the draft of this paragraph on a Post-it note on the train to work. I know when my writing times occur and I use them to write.
- 3. Protect the time and space in which you write**
Don't write anywhere near a television, radio, CD player or other weapon of mass distraction. Unplug the telephone – don't panic, most calls are not so important that they can't wait an hour or two.
- 4. Read lots**
To be an expert in any field of study, it is necessary to read both in and around it. Read monographs and text books for established ideas, research papers for new ideas and conference abstracts for breaking ideas. But also read anything you want to outside your field. Even reading for relaxation counts. Whatever you read, you will develop as an academic writer if you use the facility to be informed and influenced by styles and ideas of other authors.
- 5. Proceed slowly and take care**
A reviewer who has few or no corrections to suggest for one of my research papers has not read it slowly enough to notice my spelling errors, flights of fancy and jumps in logic. Even when I am writing well, I know that I must be cautious. Surplus enthusiasm makes me write too fast and miss steps in an argument. Taking just a little more time to write anything gives me more chance to recognize frailties in my text.
- 6. The way to write a book is to actually write a book**
This rule is entirely common sense, but how many academics have you met who would like to write more, but are too busy with committee work, have a heavy teaching load or hide behind some other half-truth? I was busy with committee work when I was a head of department and had a heavy teaching load when I worked in a Third World university, but I still kept writing and publishing. If you want to write, then you will write.
- 7. Keep a diary**
I don't mean this to be a piece of blotting paper for observations and ideas that will later be recycled. Rather, the academic author must use a diary to get organized. We rarely have the luxury of writing only one paper at a time. I might be preparing a presentation for a conference, editing
- 8. If you get stuck, get away from the desk**
Most often this is a data processing problem. Your brain needs to be given some air and step back from the writing problem, which it needs to dodge or dance around until a way forwards can be determined. My ideal space for dealing with a sticky piece of writing is on a walk through the sand dunes on the Dutch coast. A 12 km walk away from most other members of the human race has an effect like putting my brain through a brisk wash cycle. And do not forget the notebook.
- 9. Editing is everything**
When I worked in a university, the final year geology majors had a long project to write up. The first draft was almost invariably a shambles and my red pen would dance across the page. In the ensuing interview in my office, I would present the candidate with their corrected draft and ask them to open it at any page. Their heart would sink as they saw my creative ink work. I would then open a drawer of my desk and remove an early draft of one of my papers in preparation which was similarly marked in red. My idea was that this would help the student to understand that writing without editing is rare, and every paper, chapter or thesis can be massaged better.
- 10. Finish what you're writing**
Rather too obviously, this is my last rule. In the recent past I have put fewer new files into my drawer for stalled research projects and ideas, and I have even taken some out. My utopian ideal is to empty this drawer and I may yet succeed. But new projects are always more exciting than old. The best time to finish any project is as soon as possible.

Adapted from *Writing for Earth Scientists: 52 Lessons in Academic Writing* by Stephen K. Donovan (2017, Wiley-Blackwell, Chichester)

Print Layout View Sec 1 Pages: 1 of 3 Words: 100%

University Council: Dutch or English?

Humanities is to introduce facilities for international members of the faculty councils. "Are we a Dutch university or are we an international one?" Waldemar Wolters of the International Student Party demanded of the council meeting.

ISP has been a zealous advocate of English for some time. Leiden University's administrative language is Dutch and the meetings of the University Council and the various faculty coun-

cils are also held in Dutch.

However, if ISP has anything to say, there will be an international student in the council of Humanities after the next university elections. Accordingly, the faculty board issued a memorandum in late April: the university's international character, the importance of English as its academic working language and the growing number of international students who only remain in the Netherlands for a short time are all arguments

for speaking English. "Those people choose to study at a university as an international student", Daniël Ames of BeP claimed.

On the other hand, there is the university's language policy to consider and the fact that documents from the Ministry of Education and VSNU (Association of Universities in the Netherlands) are written in Dutch. Moreover, a Dutch university, especially a Humanities faculty, should also "be a protector of the Dutch language", ac-

cording to the memorandum.

BeP and CsL asserted that there is the risk that the quality of discussions and documents will be impaired if people are not fluent enough in administrative English and that Dutch members will drop out if they are forced to speak English at meetings, BeP and CSL asserted.

"I propose that we follow the university policy, but introduce facilities for international students", Dean Mark Rutgers declared. The memorandum

suggests, among other things, that, if possible, summaries in English should be added to documents and, in exceptional cases, that English is spoken at the meetings.

Mathijs Kuppen of ISP contributed yet another solution: "Perhaps we can call in some assistance, like an interpreter." "I'm not introducing any breaks for an interpreter", the Dean answered decidedly, however, "Because that would mean we'd be here for about six hours." **MVV**

Het idool van Einstein

Lopen langs het lab van Hendrik Lorentz

Teylers museum in Haarlem opende deze week een tentoonstelling over Hendrik Lorentz, een van de grootste wetenschappers die de Universiteit Leiden ooit heeft gehad.

DOOR BART BRAUN Op 9 februari 1928 was heel Nederland drie minuten stil. De trams reden niet, de telegraaf was buiten werking gesteld en er reden extra treinen naar Haarlem, voor iedereen die bij de uitvaart van natuurkundige Hendrik Lorentz wilde zijn. Ter vergelijking: voor Johan Cruyff deden we het niet.

Prof. dr. Hendrik Antoon Lorentz was dan ook een hele grote. De theoreticus van de Universiteit Leiden stond aan de basis van Einsteins relativiteitstheorie: hij was het die bedacht dat de lichtsnelheid wel eens constant zou kunnen zijn. Hij knoopte waarnemingen uit de optica wiskundig vast aan de wetten van Maxwell, die elektriciteit en magnetisme beschrijven, en postuleerde daarvoor het bestaan van elektronen. Magneetvelden en elektrische velden werken op deze en andere geladen deeltjes in met een kracht die we nu de Lorentzkracht noemen.

De eerste aanwijzing voor het bestaan van die elektronen kwam van de eveneens Leidse natuurkundige Pieter Zeeman. Onder invloed van een sterke magneet splitst het licht-spectrum van een natriumvlam zich op, en dat klopte allemaal prachtig

Einstein en Lorentz, in 1921. Foto Museum Boerhaave, Leiden

met hoe Lorentz al had bedacht dat het zou werken. Het tweetal kon in 1902 een Nobelprijs op komen halen.

Lorentz zou daarna nog tien jaar in Leiden blijven werken: hij zat hier van 1877 tot 1912. Hij vertrok naar Haarlem, naar verluidt omdat Heike Kamerlingh Onnes zijn werkkamer had geannexeerd. Lorentz kreeg een plek voor kunst en wetenschap. Hij rekende er onder meer aan de krachten op de toen nog niet aangelegde Afsluitdijk. Dankzij Lorentz zit er een knik in de dijk; de sluisen op die plek dragen zijn naam.

In het Teylers opende Koning Willem-Alexander gisteren een permanente vleugel met daarin een tentoonstelling over leven en werken van de grote fysicus. Daar is ook *De Lorentz Formule* te zien, een door theatermaker Rieks Swarte opgezette theatrale tour door het oude lab, waar onder meer de correspondentie tussen Lorentz en zijn jongere fan Albert Einstein is te zien. Een replica van de reusachtige elektriseermachine van het Teylers, waar vonken van zestig centimeter vanaf springen, is in de tour geïntegreerd. Er kunnen maar twintig mensen tegelijk mee, dus het museum adviseert om online een plek te reserveren.

De Lorentz Formule
Teylers museum, Haarlem
€ 13,50 (inclusief € 1,- reserveringskosten voor de theatertour)

'We zijn allemaal ABBA-gek'

Koor combineert Zweedse hitfabriek met Duitse componist

Sempre Crescendo treedt op met werk van ABBA én de Duitse componist Robert Schumann. 'Dit is het moment waarop we *shinen*.'

DOOR MARLEEN VAN WESEL 'De zware bastonen en de gitaarsolo's ontbreken. Toch ontstaat ook a capella al na de eerste tonen van "Dancing Queen" diezelfde ABBA-vibe,' vertelt Joanna Amkreutz (20, geneeskunde), commissaris choir van Sempre Crescendo. Het koor van het studentenmuziekgezelschap geeft eind mei een concert met als thema: *ABBA meets Schumann*. Naast ABBA-hits klinken om precies te zijn de *Romanzen für Frauenstimmen*, die Robert Schumann in 1849 componeerde, 125 jaar voor de Zweedse popgroep het Eurovisiesongfestival won.

Sempre Crescendo is een open sub-vereniging van Minerva. Ook niet-Minervanen mogen zich aanmelden voor een stemtest. 'Het madrigaalkoor is dan weer een soort afsplitsing van ons grootkoor,' vertelt Amkreutz. 'Het is de klassieke variant van de film *Pitch Perfect*: vijftien zingende dames, voor wie de lat wat hoger ligt. Het madrigaal is gemakkelijker inzetbaar voor externe concerten. Bijvoorbeeld op het Science Gala, bij het tweehonderdjarig bestaan van de bètafaculteit, of de opening van het academisch jaar. Vaak verzorgen we ook een of twee stukken bij de concerten van het grootkoor.'

En eens per jaar is er het madrigaalconcert. 'Dat is het moment waarop we even echt alleen *shinen*.'

Het wordt geen ABBA-Schumann-mix. 'Aangezien ABBA luchtiger en toegankelijker is, zullen we daar waarschijnlijk mee eindigen. Schumann behoeft wat meer aandacht van het publiek.' En ook van de zangeressen. 'Je moet je echt inleven en concentreren om de juiste klankkleur te vormen. ABBA-nummers toveren direct een glimlach op de gezichten. Het technische aspect verdwijnt dan al

snel.' Toch is ook ABBA een uitdaging. 'Het is ongelooflijk wat die twee vrouwen met hun stem konden. Wij hebben gelukkig vijftien leden, met verschillende bereiken en stemgroepen, waarvan we goed gebruikmaken.'

Zelf is ze sopraan, net als Agneta overigens – Frida was mezzosopraan. 'Maar binnen het madrigaalkoor maakt dat niet heel veel uit. We hebben alten die prima mezzo- of zelfs sopraan kunnen zingen.'

Los van elkaar vormen ABBA en Schumann een vergezochte com-

binatie, denkt ze. 'We hadden zin in iets dat niet voor de hand lag. En we zijn allemaal ABBA-gek. Eerder combineerden we klassieke stukken al met bijvoorbeeld Alicia Keys. En de volgende keer kiezen we misschien wel voor Mozart en Queen. Maar de ABBA-arrangementen zijn wel op een Schumann-achtige wijze in elkaar gezet.' Componist Sophie Ketokaki, die bevriend is met dirigent Emilio Alberto Aguilar, deed dat aan de hand van Schumann-opnames van het madrigaalkoor. 'De verhoudingen van de stemmen, hoe de melodielijn verspringt tussen de stemgroepen, dat is bij onze versie van de ABBA-nummers op Schumann geïnspireerd.'

Frauenromanzen bevat tragische verhalen. 'Een vrouw die verlangt naar een man, die gestorven is op het slagveld, of zeemeerminnen die schippers laten verdrinken. Samen met de klanken ontstaat er vervolgens iets heel bijzonders,' vindt Amkreutz. Welke ABBA-nummers daar precies tegenover staan, wil ze nog niet kwijt. 'Maar "Dancing Queen" mag natuurlijk niet ontbreken.' Niet haar allergrootste favoriet, overigens. 'Dat is: "I have a dream". Een heel rustig en ingetogen lied. Het was het lievelingslied van mijn oma, en nu ook van mij.'

Madrigaalconcert S.M.G.
Sempre Crescendo
Lokhorstkerk, zaterdag 27 mei,
13.30, €12 (studenten: €9)

'Het is ongelooflijk wat die twee vrouwen met hun stem konden.'

Agenda

FILM

TRIANON
The Circle
dagelijks 21.30 + za. 16.00 + do. ma.
16.30 + do. za. ma. 19.00

KIJKHUIS
The Teacher
zo 13.45 + do. 16.00 + vr. zo. di. 21.00

A Bras Ouverts
za. 14.00 + za. wo. 16.00 + vr. zo. di. 18.45
+ do. za. ma. wo. 21.00

LIDO
A Dog's Purpose
dagelijks 15.30 + 18.30
Meer films op bioscopenleiden.nl

MUZIEK

GEBR. DE NOBEL
Dr. Lektroluv
Za 20 mei, 23.00, €15,-
Barry Badpak Duh Mjoesikol XXL
Do 25 mei, 19.30, €12,50

Nervana
Zo 28 mei, 20.00, €13,95

VRIJPLAATS
Dubbelconcert Oldseed en Het Brandt
Do 25 mei, 20.00, €7,-

KEUKENHOF
Tributefestival Buttonpop

Za 27 mei, 14.00, vvk €25,-
LOKHORSTKERK
Inlooptconcert Practicum Musicae

Do 18 mei, 17.00, gratis
STADSGEHOORZAAL
Opera Festa: Nabucco

Za 27 en zo 28 mei, 20.00, €29,-

HET MUZIEKHUIS
De X: Soirée Afro Caribbean

Za 20 mei, 21.00, €5,-

ACADEMIEGEBOUW
Inlooptconcert Tim Lubbers

Wo 24 mei, 13.00, gratis

DIVERSEN

LEIDSE SCHOUWBURG
De Partizanen

Di 30 mei, 20.15, v.a. €12,50

LEIDSE LENTE
Het Sfeergesprek: Angst, een goede raadgever

Di 30 mei, 19.30

SCHELTEMA
Het Groene Ideecafé

Ma 22 mei, 20.00

BOEKHANDEL VAN STOCKUM
Lezing Esther Mourits

Zo 21 mei, 14.30

IMPERIUM THEATER
Toneelgroep Imperium: Dat doet de deur dicht

Verschillende data in mei en juni, 20.30, v.a. €10,-

HAAGSE HOGESCHOOL
NVAS conference: Education for Life in Africa

19 en 20 mei, 9.00, v.a. €50,-

BINNENSTAD
Museumnacht: Time

Vr 19 mei, 20.00, €13,50

THEATER INS BLAU
LeineRoebana: Battle Abbey

Vr 19 mei, 20.30, €16,-

Tom Lash: Uit vrije wil (première)

Za 20 mei, 20.30, €14,-

Leiden English Freshers: The Great Gatsby

Vr 26 mei en za 27 mei, 20.00, v.a. €10,-

ARS
Tentoonstelling 'Concreet 100 jaar later'

Za 20 mei t/m 5 juni

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
Opening tentoonstelling 'Sanskrit – Across Asia and Beyond'

Do 18 mei, 17.00, gratis (aanmelden verplicht)

SIEBOLDHUIS
Casper Faassen: De dingen die voorbij gaan

t/m 4 juni 2017

HET LEIDS WEVERSHUIS
Tentoonstelling: Significant Stitches

t/m 11 juni 2017

MUSEUM VOLKENKUNDE
Fototentoonstelling Isabelle Boon:

Heritage in Transition

t/m 23 juli 2017

Tentoonstelling: Cool Japan

t/m 17 september 2017

RIJKSMUSEUM VAN OUDHEDEN
Tentoonstelling: Casa Romana

Wo 24 mei t/m 17 september 2017

HAAGSE KOPJES
De Toffe Tekeningen expositie

tot eind juni

Het Clubje

V.l.n.r.: Marscha den Haan, Jolien Barto, Marloes van Stormbroek, Kent Moussault, Daan van de Velde (boven), Nadja den Haan, Arthur den Haan, en Anna Marieke Zijlstra. Foto Taco van der Eb

Column

Tijdverspilling?

Tijdens procrastineren kun je leren. Dat ontdekte ik door het lezen van *Everything Bad is Good for You*, een boek dat enigszins relevant is voor de opdracht waaraan ik nu eigenlijk bezig had moeten zijn.

Een boek lezen, dat is dan weer iets wat de auteur ervan, Steven Johnson, niet per se promoot. Volgens hem is het beter om een serie te kijken, wat televisie of gewoon te gaan gamen. Nou ja, beter? Het is in ieder geval anders – en dat kan zeker op een goede manier.

Met als appels en peren zijn oude en nieuwe mediavormen lastig met elkaar te vergelijken. Welke gedeelde maatstaf is handig in zo'n geval? Beoordelen we nieuwe media aan de hand van boeken of andersom? Gaat het conservatieve of het progressieve een thuiswedstrijd spelen?

Laten we een gedachtenexperimentje doen. Stel je voor: videogames waren eerder uitgevonden dan boeken. In plaats van de mooie driedimensionale wereld waarin je samen met andere spelers rondloopt, stappen mensen nu opeens over naar boeken. Rechthoekige dingen met rijtjes van geschreven woorden waar ze uren achter elkaar naar kijken – helemaal afgesloten van de buitenwereld.

Hoe zou er gereageerd worden op zo'n nieuwe uitvinding?

'Wat een tijdverspilling!' hoor ik de fictieve tegenstribbelaars al zeuren. 'Boeken zijn passief, je consumeert ze alleen en ze werken zelfs isolerend. Kijk ze daar nou zitten in die nieuwe universiteitsbibliotheek, zonder ook maar een woord tegen elkaar te zeggen.'

Iemand ergens naar zien staren lijkt ook simpelweg een kwestie van tijdverspilling. Lijkt. Wij weten wel beter; natuurlijk zijn boeken nuttig. Ze prikkelen onze fantasie, nemen ons mee en vaak leren ze ons van alles onderweg. Toch is het gek dat er niet vaker met zo'n zelfde positieve blik naar games, series en films wordt gekeken. Er zitten een hoop onnozele dingen tussen, natuurlijk. Dat is ook zo bij boeken, maar die missen dan weer het interactieve en visuele aspect.

Naast simulaties die handig kunnen zijn voor de geneeskundestudenten onder ons, zijn er ook games waarin je bijvoorbeeld dingen kunt ontdekken over de geschiedenis, zoals in *River City*.

Hoogleraar wiskunde en pedagogiek Seymour Papert zei het al: 'The scandal of education is that every time you teach something, you deprive a child of the pleasure and benefit of discovery.' Laten de nieuwe media nou toevallig goed zijn in dit ontdek-aspect.

Toch kunnen die nieuwe, digitale media ook niet alles, zo merkte ik tijdens het schrijven van deze column. Twee muggen besloten namelijk in mijn kamer te gaan wonen zonder huur te betalen. Ik stap op mijn bureaustoel en breng ze niet zo zachtjes naar de muggenhemel – met behulp van Steven Johnsons boek.

MATTIJN DE GROOT is student wijsbegeerte

'Dit voelt als een warm bad'

Het T.O.P.-Orkest

Arthur den Haan (31, gepromoveerd in natuurkunde): 'Twee jaar geleden wilde ik graag Bach in D-mineur op de piano uitvoeren, met orkest. Toen heb ik wat vrienden verzameld en hadden we opeens een klein ensemble. Steeds meer mensen gingen meedoen, en uiteindelijk konden we ook een pianoconcert van Mozart opvoeren. Iedereen was toen heel enthousiast over het optreden.'

Jolien Barto (25, geneeskunde): 'Toen is de stichting Talent op Podium ontstaan. Het is heel leuk om als muzikant de kans te krijgen als solist op te treden, met orkest. Die kans wilden we graag aan anderen geven.'

Marscha den Haan (33, afgestudeerd rechten): 'We hebben audities gehouden, voor de dirigent en de solisten. Ik vond het heel moeilijk om mensen af te wijzen.'

Daan van de Velde (33, promovendus taalwetenschap): 'We hadden ontzettend goede aanmeldingen, zowel bij dirigenten als bij solisten. Meestal zijn dit soort rollen op uitnodiging, maar we wilden ook een kans geven aan mensen die aan het begin van hun carrière staan.'

'Er zijn bijvoorbeeld veel conservatoriumstudenten die solist willen worden, en daar is heel lastig doorheen te komen.'

Barto: 'De solistische partij is het moeilijkst, daar moet je echt wel heel goed voor kunnen spelen.'

Van de Velde: 'Het is ook belangrijk dat ze het niet zomaar zien als "iets erbij".'

Marloes van Stormbroek (23, Engels): 'Meestal ben je onderdeel van een groter geheel, en nu is elke noot die je speelt belangrijk.'

Kent Moussault (23, dirigent, studeert orkestdirectie aan conservatorium Den Haag): 'Het is heel anders om te spelen als solist dan als instrumentalist. Die ervaring moet je toch ergens opdoen. En die kansen zijn er echt heel weinig. Dit is dus heel waardevol.'

Nadja den Haan (21, biologie): 'Iedereen is heel goed, maar soms past de een beter bij het ene stuk dan bij het andere. Marloes is bijvoorbeeld zo gepassioneerd over Mozart, dat is ook belangrijk.'

Anna Marieke Zijlstra (21, Frans, en hobo op conservatorium Den Haag): 'Het is een kans om met een gaaf orkest te spelen, maar het is als een warm bad. En dat je de kans krijgt om zelf te spelen, is heel mooi. Zoveel beroepsmusici worden nooit geprogrammeerd.'

Arthur den Haan: 'We wilden ook graag dat alle solisten samen met het orkest op het podium konden spelen. Daarvoor heb ik zelf geprobeerd een compositie te schrijven.'

Van de Velde: 'Dat is goed gelukt. Dit wordt een wereldpremière.'

Arthur den Haan: 'We spelen verder Mozart, Bach en Marcello. Dat klinkt misschien als een lang programma, maar dat valt wel mee. Het duurt ongeveer vijf kwartier.'

Barto: 'De muziek ligt heel makkelijk in het gehoor. Het is heel toegankelijk. En hapjes en drankjes zitten er gratis bij. Een kaartje kost negen euro. Geen geld.'

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN

Het T.O.P.-orkest speelt op 19 en 20 mei in het Leidse Volkshuis, 2000 u.

Bandirah

